

ELLENZÉK

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár,
Jókai-u. 16. I. Telefon: 11-09. Nyomda: Egye-
tem-u. 8. Telefon: 29-23. Csekkzámla: 72056

ALAPITOTTA:
BARTHA MIKLÓS

Kiadótulajdonos: „PALLAS SAJTOVÁLLALAT”
Rt. Kolozsvár. Előfizetési árak: 1 hóra 4.30 P,
negyedévre 12.40, félévre 24.80, 1 évre 49.60 P.

NEWYORK TIMES:

Törökország 100 napon belül beavatkozik a háborúba

Cáfolják a Bulgária béketapogatózásáról szóló híreket — Bolgár csapatok veszik át Kos, Lemnos és Számos védelmét?

Amerikai légitámadás Innsbruck ellen — Nevelnél súlyos elhárítócsata folyik

CHURCHILL BETEG

Newyorkból jelenti a Bud. Tud.: A Newyork Times munkatársa, aki most érkezett vissza Törökországból az Egyesült Államokba, azt írja lapjában, hogy Törökország 100 napon belül beavatkozik a háborúba, tekintettel arra, hogy a kormány egy része, a török nép és a tisztikar fiatalabb tagjai a háborúba való belépést kívánják.

Eden alsóházi beszéde

Lisszabonból jelenti az MTI: Az angol alsóház szerdai ülésén elhangzott beszédében Eden ismételt ki-jelentette, hogy a teheráni és a kairói megbeszélések elsőrendű fontos-sági eredményei katonai vonatkozásuak voltak és hogy ezeken az érte-kezleteken sikerült összeegyeztetni és véglegesen megjelölni az elkövet-kező hónapokra a szövetséges terveket. Semmiféle titkos szerződést, vagy egyezményt nem kötöttek és ha valamilyen kötelezettséget vállal, azt mindenkor nyomban utána közli az alsóházzal.

A földközi-tengeri háborús helyzet-ről szeretne egyetmást mondani, de — „türtőztetnie kell magát”.

Nagybritannia május óta a tengeri úton rendszeres támogatásban részesíti Tito tábornagyot. Semmiféle egyezmény nem jött létre Nagy-britannia és a görög király között a ki-rály jövőjével, illetve Görögországba való visszatérésével kapcsolatban.

A görög király nem egyszer nyíltan hangoztatta, hogy sorsát saját né-

pe kezébe teszi le.

Ennél többet egyik uralkodó sem tehet. A görög király azt mondotta, hogy újabb ajánlatot tettek neki a görögországi gerillacsapatok tömörítésének előmozdítására. Ő maga (Eden) nem tartja lehetetlennek és úgy gondolja, hogy a görög király legutóbbi nyilatkozata ezt a törekvést megkönnyíti.

A háborús helyzet megvitatásával kapcsolatban Eden angol külügyminiszter a brit alsóház szerdai ülésén elhangzott beszédében többek között kifejtette, hogy 40.000 lengyel menekült elszállítását kezdték meg Perzsiából Kelet- és Délafrikába, Indiába, Palesztinába és Mexikóba, úgy-hogy a lengyelek elszállítása már csaknem befejeződött.

Nem az angol kormányon mulott, ha a bolgár és a román kormány magatartása miatt maradt abba 34 ezer délkelet-európai zsidó menekültnek Palesztinába való szállítása.

Egy felvetett kérdésre, vajjon Nagybritannia mindenben egyen-rangu félnek tekint-e Kínát a többi nagyhatalmakkal, Eden igennel vá-laszolt.

A Smuts beszédét bíráló képviselő felszólalására és célzásaira adott válaszában Eden ezt mondotta:

„Teljes őszinteséggel mondhatom, hogy Franciaország visszaállítása számunkra nemcsak kíváncsi, ha-nem szükséges is.

De kijelentem azt is, hogy ezt csak belülről lehet megvalósítani. Fran-ciaország visszaállítását kívülről még a legjobb barátai sem vihetik véghez.”

Ezután Eden közölte, kérdést in-tétek hozzá, hogy mi a kormány ál-láspontja Németország távolról való bombázására vonatkozóan és hogy kell-e számolni esetintetben „az el-sőbbiségek változásával”. Eden ki-jelentette: „Nem tervezzük offenzív te-vékenységnk e részének semmiféle elhalasztását, sem pedig jelentőségé-nek csökkentését. Ellenkezőleg,

terveinkben valóban csaknem első helyen áll Németországnak távol-ról való légbombázása,

Németország bombázását továbbfol-ytatjuk és reméljük, hogy ez a hábo-rú tartamának csökkentését eredmé-nyezi majd.”

Kricsevtől nyugatra csütörtökön a bol-sevisták néhány helyen betörést értek el, de ezeket ellentámadással megtisztítottuk és az ellenséget visszavertük.

Mint a Német Távirati Iroda értesül, Kievtől nyugatra és a zsitomiri térségben indított német ellentámadások követke-zésében a német csapatok november 3-tól december 13-ig három szovjet lövészha-dosztályt, három szovjet lovashadosztályt, egy lovas hadtestet és két szovjet páncé-losdandárt semmisítették meg. A szovjet ezenkívül a Kievtől nyugatra dúló har-cokban és a zsitomiri térségből intézett német ellentámadások során rendkívül magas veszteségeket szenvedett emberben és hadianyagban. Csak november 3-tól december 13-ig a Szovjet kereken 8500 foglyot, huszezernél több halottat, ezernél több páncélost, kereken 500 löveget, 1800-nál több páncéltörő ágyut és 46 légvédel-mi ágyut veszített.

Tozso „a megsemmisítő győzelemről”

Tokióból jelenti a DNB: Tozso miniszter-elnök a japán gazdasági egyesület nagygyűlé-se előtt mondott beszédében többek között ki-jelentette, hogy Japán egyre növekvő erejé-től való félelem főindítóka az angol-amerikai kétségbeesett ellentámadásoknak, amelyekre újra és újra elindulnak, noha egész sor példátlan vereséget szenvedtek. Az angol és az amerikai vezetők hovatovább rájönnek arra, hogy nem messze az idő, amikor Ang-lia és az Egyesült Államok már egyáltalán nem lesznek képesek az egyre gyarapodó ja-pán erő nyomásának gátat vetni. Japán ereje napról-napra gyarapodik, hogy az ellenséget minden arcvonalon szétzuza. Minél nyugta-lanabb az ellenség, annál nyugodtabban ha-lad Japán a megsemmisítő győzelem felé.

Abban a harcban, amelyet a japán légierő folytató Csungkingnak Indiából légiúton való ellátása ellen, a császári főhadiszállás közlése szerint október közepe óta a következő eredményeket érte el: A japán repülőik ledőlték 41 ellenséges repülőgépet. Ezek között 14 nagy szállító gép volt. Ezenkívül 28 gépet, köztük 22 nagymintájú találatokkal megro-náltak, vagy pedig felgyújtottak. A japánok 9 gépet veszítettek.

Megelégedettség Ankarában a kairói értekezlet miatt

Ankarából jelenti a TP.: A török néppárt három és félóra hosszat tartó rendkívüli ülésen tárgyalta meg a kairói értekezlet határo-zatait. Az ülésen Szaracsoglu miniszterelnö-köt meleg ünnepségben részesítették.

Török politikai körök gatlás nélkül kife-jezik legnagyobb megelégedésüket a második kairói értekezlet eredményei fölött. A szö-vetségesek tartózkodás nélkül tájékoztatták a küldöttséget a török lehetőségekről, a törö-kök pedig megismerkedtek Roosevelttel. A török sajtó egyöntetűen megállapítja, hogy a második kairói értekezlet a török diplomácia győzelme volt. A török kormányzati néppárt keddi ülésén résztvevő valamennyi képviselő. Azt a következtetést vonják le, hogy Török-ország, bár ideológiai szempontból a demok-ráciák oldalán áll, nincs azon a ponton, hogy ténylegesen részt kívén a katonai hadműve-letekben.

NÉMET HADIJELENTÉS:

A chersoni hídfőnél ismét súlyos csata tombol

Berlinből jelenti a DNB: A véderő főparancsnoksága közli:

A Szovjetnek a chersoni hídfő el-len intézett több támadása az össz-pontosított elhárító tűzben összeom-lott.

Csapatunk a kirovográdi térség-ben az ellenséges támadások vissza-terése után folytatták ellentámadá-sukat és a szivós ellenséges ellenál-lást leküzdve rohammal elfoglalták több helységet és fontos terepszak-szát.

A Szovjet a Pripjet melletti páncé-lokkal támogatott támadást indi-tott. A támadásokat az ellenség nagy vörvesztése mellett visszavertük.

Zslobin harci térségében váltakozó harcok után szerdán is meghiusul-tak az ellenség valamennyi áttörési kísérletei.

Neveltől délre a súlyos elhárító harcok folyamatban vannak a tul-erőben levő szovjet erőkkel.

A keleti arcvonalon szerdán 76 el-lenséges repülőgépet lőttünk le.

A délolaszországi arcvonal nyugati-zsakaszán az ellenség szendán Mig-

nanótól két oldalt nagyobb erőkkel támadásba ment át. A támadókat számos páncélos kilövéssel vissza-vertük. Mignanótól északnyugatra az egyik elveszett magaslatért még fo-lylik a harc. Az angolok a keleti szá-nyon páncélos támogatásával megin-dított támadásaik során szerdán is súlyos ember- és anyagvesztéset szenvedtek.

Erős stormovik-rajok támogatják a zsalobini orosz offenzívát

Berlinből jelenti az MTI: Mint a Német Távirati Iroda értesül, a chersoni hídfő-nél december 15-én a nehézfegyverek összpontosított tűzében már a német állá-sok előtt összeomlott több ellenséges tá-madás.

Kirovográdtól délkeletre egy német tá-madás az ellenség ismételt heves ellen-támadásainak elhárítása után december 15-én további tért nyert. Kirovográdtól északra német gyalogsági és páncélos kö-telések a szivós ellenséges ellenállás le-küzdése után elfoglaltak egy magaslatot és több helységet.

Egy északamerikai bombázóköté-lék szerdán a déli órákban megtá-madta Innsbruck városát. A robbanó bombák következtében főleg lakóne-gyedekben és kulturépületekben ká-rok keletkeztek.

Az elmúlt éjszaka folyamán né-hány ellenséges zavarórepülőgép be-repült a raina-vestfáliai iparvidék fölé.

A Pripjet és a Berezina között a Szov-jet december 15-én ismét megkezdte tá-madásait páncélostámogatással. Az ellen-séget a neki okozott súlyos veszteségek mellett visszavertük. Zslobin harci térsé-gében a bolsevisták december 15-én erős légitámadásokkal intéztek támadást.

A Szovjet áttörési kísérleteit súlyos és váltakozó harcokban a német légifegyve-rek hatásos támogatásával meghiusítot-tuk.

Neveltől délre december 15-én erős szovjet támadások ellen súlyos elhárító harcok indultak.

Segíts magadon — Isten is megsegít

Hetvenéves fennállását ünnepelte a székelykeresztúri „piculás” bank

Lőrinczi István ny. unitárius esperes díszoklevéllel tüntette ki a „Szövetség” hatvanéves szövetkezeti munkásságáért

SZEKELYKERESZTÚR, december 17. (Az Ellenzék kiküldött munkatársától.) A Nagyküküllő mentén telet árasztva suhant végig a Nemere. A hajnalból szökött, néptelen utcákat feltűrt kabátú férfiak és fázósan didergő nők lepték el. Harmadszor szólaltak meg ezen a vasárnapon is a „község” hangjai. Templomba igyekeztek a székelyek. A várost keresztülszelő széles betonuton — melyet nemzeti ajándékba kapott a lakosság — mindenki letért saját felekezetének istenlakába.

Mi az unitáriusok egy istenthirdető házába megyünk.

Azt tartják, ha békés szívvel nem, akkor sehog, de békétlenül semmiképp ne lép át Isten házába a küszöb. A messziről betoppan mégis békétlenül léptekkel lépdelt az uton.

Krajcárból lesz a forint

A megemlékezésekre a híres székelykeresztúri „piculás bank” hetvenéves fennállásának jubileuma és Lőrinczi István ny. unit. esperes 36 éves szövetkezeti munkássága adott alkalmat.

Szálljunk vissza a múltba és emlékezzünk. Hetven év tekintélyes idő, bármilyen intézmény múltjában. Székelykeresztúr legrégibb és egyetlen helyi gyökereit nőtt pénzintézete az 1872-ben alakult „Önszegélyző Népbank”, amely a szó igazi értelmében megvalósította annak a régi közmondásnak igazságát: *krajcárból lesz a forint*. Szervezői kisjövendelmű értelmiségiek és kisgazdák voltak, akiknek elgondolásukban benne élt a hetvenes évek lelkesedése. Egyetlen céljuk volt segíteni bajba jutott kispénzü testvéreiken.

Nem futottak haszon után, nem volt számukra a tőkegyűjtés és irtóztak a kizsákmányolástól.

Életert akartak vinni — magyar életet — a társadalmi és gazdasági kapcsolatokba. Sándor János, László József, Bedő Dénes unitárius gimnáziumi tanárok, Karácsony István református lelkész és Nagy S. Sándor kisbirtokos — piaci házat ingyen ajánlotta fel használatra — tervezték el a bankot, de úgy, hogy közé legyen hozzá minden garasnak. Eredeti szellemre vall az önszegélyző eszmei felépítése.

Nem üzletrészekre, vagy költségekre alapítottak, hanem tisztán betétekre.

Tíz krajcártól (innen a „piculás bank” népszerű elnevezés) elkezdve fel két forintig hordották össze az aprópénzeket cseppenként, mintha a méhkaptár csak ennek a banknak lenne szimbóluma.

Az 1872-ből ma is meglevő alapszabályok a következőkben vázolják a követendő célt: „A résztvevőknek biztos és könnyű alkalmat nyújtani heti apró betétek által meghatározott kamatnyereség mellett néhány év alatt tőkét gyűjteni. Eként a ta. karékosság és tőkésítés iránti hajlamot erősíteni, a szétszórva gyűmölcstelenül he-

Aki életét a szövetkezetbe építette

A piculások kezdeti vezetői: Sándor János, Bedő Dénes, Papp Mózes után 1907-ben Lőrinczi István unitárius lelkész áll a mozgalom élére. Az utolsó 36 esztendőre esett a magyar élet csendes építő munkája, a világháború zivatarra, az újból felvirradt magyar nap első sugara.

Egy fáradhatatlan közösségi munkás törhetetlen akaratajára volt szükség, hogy áthidalja a vészes korszakokat. Lőrinczi István sokszor reggeltől estig és estétől reggelig dolgozott, hogy megmentsék székely testvéreit letétbe helyezett piculáit, hogy azokból a bajba jutottaknak juttathasson.

Az eredmény most sem maradt el. Napról napra, évről-évre izmosodott ez a magyar intézmény annyira, hogy segítségére lehetett a kemény megpróbáltatások idején magyar egyházaknak és iskoláknak.

Lőrinczi István vezetése alatt az „Önszegélyző Népbank” 1930-ban új alapszabályokkal, üzletrészek jegyzése mellett, hitelszövet-

Kikapcsolódott egy pillanatig társai beszélgetésének zűrzavarából. Elmerengett. Felsajgott benne, hogy a magyar történelem ezeréves múltját görgette a Nagyküküllő a Hargita tetőtől a Marosig. Nemrég a székelyek könyveit a megszállók miatt. Most a megszabadulás örömeit az elszakadt testvéreikhez.

Békétlen a szív, de ezt a békétlenséget megbocsátja a fennvaló. A templomtól, amelybe igyekszünk, másfél kilométerre határt képez a folyó: *országgrészeket egyesített eddig — most testvéreket választ szét.*

Székelykeresztúr templomaiban felcsendültek a szóltárok. A lelkipásztorok imái után a közösségi munka áldásairól szólt a példabeszéd. És egy férfiról, akiben megtestesült ennek a közösségi munkának áldozatossága és fáradhatatlansága.

verő filléreket gyűmölcstől tenni. Az ilyenképpen begyűlt pénzekből azon résztvevőkön, kik gazdaságuk, üzletük előmozdítására, vagy más egyéb okból kölcsönre szorúlnak, kellő tisztosítás és meghatározott kamatfizetés mellett kölcsönzést segíteni.

Emellett szigorú szabály állott az emberi gyöngesség elé, mert aki a „piculások” érdekében került, onnan öt, illetve tíz évig ki sem szakadhatott.

„Az egyesület tíz évre alakul, olykor, hogy minden részes tag legalább tíz egymást követő évre kötelezi magát az egyesület pénztárába heti betételeit folytatni és az egyesületben maradni.

A tőke a tagok hetenkénti betételeiből, melyeknek legkevesebbike 10 krajczár, képződik. Betenni lehet 10 krajczáron felül tetszés szerint; 1 forinton alóli összeg után kamat nem számíttatik.”

A szociális megsegítés és az egészséges gazdasági élet tömör megfogalmazása az alapszabályok alábbi szövege:

„Az egyesület kölcsönében, rendszeresen csak egyesületi tag részesülhet.

„Kiváltságos felhatalmazatik a választmány szegénysorsu, vagy rögtönli segély által tetemes csapástól megmenekülő tagnak minden korábbi bejegyzett előtt kölcsönt szavazathasson.

Minden adós, ezen alapszabályoknál fogva kötelezve van arra, hogy nemfizetés esetén 30 forint erejéig ugyan a községl bír, nagyobb összegre pedig a sz. keresztúri járásbírósnak alí veti magát. Mindazonáltal a peres eljárást mindenkor írásbeli megintés előzi meg.

Hogy ez alapszabályok a bennitri egyesületnek 1872. április 29-én tartott alakuló gyűlésén, szóról szóra a fenn irtak szerint fogadtattak el, bizonyíték

László József jegyző, Kozma Ferenc elnök.”

És rakni kellett hétről-hétre a piculákat. A jóindulat és a fegyelem hamar meghozta gyűmölcst, a megindulás után nemsokára 800 forintot forgatott a bank.

kezetté alakult és tagja lett a „Szövetség” Gazdasági és Hitelszövetkezetek Központjának. Működési köre korlátozottabb — Keresztúr, Bétfalva, Kis- és Nagyfalambfalva, Fátfalva, Rugonfalva és a két Kede község hatóköre — méreteiben azonban megnövekedett. Kihelyezett tőkéje több, mint félmillió pengő. (melyből a Szövetségtől jött 350.000) betétállománya 150.000 pengő, 1454 betétesel, adósainak száma 875, tartalékalapja 60 ezer pengő, házának értéke 25.000 pengő. A nagyobb forgalmúvá vált intézmény ma is megtartotta az apróbetétek formáját, sőt a kölcsönvevőket új betétre kötelezi.

Ime, hetven év sürített múltja. A piculából hatalmas összegek kovácsoltak Lőrinczi István munkája által. Mint legendás hősök, kik véráldozattal hegyormokon várakat építettek, úgy építette bele életét szövetkezetébe egy céltudatos magyar.

A szövetkezet Keresztúron ma is közügy. Vezetői a város társadalmának osztatlan rétegeiből állanak Szentgyörgyi Mózes pénztárnok, Dénes Mihály, Nagy Lajos alelnökök, Elekes Dénes dr. jogtanácsos és legújabbban Jakab János ügyész örzik hetven év hagyományait...

Atok fogja azt a népet, mely nem tart össze

A „Szövetség” központja nem tüntethetett volna ki méltóbb szövetkezeti munkást Lőrinczi István személyénél. A diszközgyűlés Isten-tisztelettel kezdődött, amelyen Utó Lajos unitárius esperes méltatta elődjének munkásságát, melyet a társadalmi és gazdasági

életben nyolc évtized alatt végzett.

A jubiláris közgyűlésen megjelent Székelykeresztúr osztatlan társadalma, hogy az érdem elismerése előtt szeretettel hajtsa meg fejét. Jakab János ügyész, a hitelszövetkezet mostani vezetője ismertette a „piculás bank” múltját és jelenét, majd meleg hangon fejezte ki elismerését Lőrinczi Istvánnak a szövetkezet nevében fáradhatatlan munkásságáért. Pál Dénes unitárius lelkész, felsőházi tag — a betegség miatt megjelenésében akadályoztatott Bethlen László gr. elnök nevében — átnyújtotta a díszoklevelet. Beszédében vázolta a szövetkezetek hatalmas gazdasági jelentőségét és a szövetkezeti munkások nemzetépítő tevékenységét.

A szövetkezeti forma az összetartás jegyében születik — mondotta — és átok ul azon a népen, amely nem érti meg az összetartozás legszentebb eszméjét.

Kósa Endre dr., Székelykeresztúr város, Utó Lajos esperes, a szövetkezet, Péter Lajos igaz-

Látogatás Erdély legöregebb szövetkezeti igazgatósági tagjánál

A diszközgyűlés után Dénes Mihály oklándi adóhivatali főnök vezetésével meglátogattuk a százéves Buksa Sándor bácsit, akinek egykori lakásában alakult meg a „piculás” bank.

Tiszta, polgári lakás „nagy szobájába” állunk szembe Erdély legöregebb „igazgatósági tagságot” viselő férfival. Sándor bácsi egyik nevezetessége Keresztúrnak. Még látta a fehéregyházi síkról visszavonuló Bem hadsereg honvédelakulatait.

Teljes szellemi frissességben felel kérdéseinkre:

— „Századik évemet taposom, kérem — mondja tisztán és erőteljesen — rég volt, amikor születtem: 1844. augusztus 20-án. Még nem voltam nagy, gondolkodtam is, csak testem gyengült el...”

Mint később megtudjuk, úgy kell ezt érteni, hogy még az idei nyáron is a határban lévő kertjében dolgozott.

— Hát hogyan alakították a piculást? — nyomjuk meg a szót.

— Szabómesterséget tanultam — meséli Buksa bácsi —, s nyolc évet vándoroltam. Bécsből hazajöttem látogatába és az „édesek” annyit könyörögtek, míg szándékom ellenére itthon maradtam. Abban az időben a „Polgári Körnek” nem volt helyisége s műhelyemet, amelyben csak egy varrógép volt, fel-

Fiatalok feladata az új gazdasági élet megteremtése

A főutcán hangosat koppannak a léptek. Lőrinczi István foglalja össze nyolc évtized tanulságát:

— Nehéz minden kezdet — mondja —, sok küzdelem is alig győzi le a nehézségeket. Fény és árny egymást követik. Az iparosság 1914 előtt tömegesen állt szövetkezeti mozgalmunk mellett, ma nem tudom miért, idegenkednek. Pedig látható eredményeket értünk el: székéházunk van, a statisztika bizonyítja segélyezéseinket. Hát az a felmérhetetlen segítség, amit egyházaink, iskoláinknak nyújtottunk. Igaz, pénzeiket ők is nálunk helyezték el. Így bidalhattuk át a nehézségeket. A konjunktúráról irtóztunk: a becsület alapján álltunk...”

— A konjunktúra távol állt tőlünk — veszi át a szót Orbán János katolikus esperes

szemüveget
Weber
fotó
Optika-nál
telefon: KOLOZSVAR
36-63. UNIO u 8

gató, az „Orbán Balázs br.”-intézmények, Kovács Endre, az ipartestület, Nagy László gazda, a székely gazdatiszadalom, Farkas Gábor tanító, a tanítók hitelszövetkezet, dr. Elekes Dénes, a keresztúri növénytelek nevében üdvözölte az ünnepeltet.

A „Szövetség” központja nevében Horosz Béla dr., a sajtóosztály vezetője szólalt fel. Beszédéből kacsundult az a meggyőződés, hogy a magyar gazdasági élet a székely kalálás rendszerből és olyan vezetők áldozatkész-ségéből fog újjászülni, mint amilyen Lőrinczi Istváné volt több mint három és fél évtized alatt.

Az üdvözlésekre Lőrinczi István mondott meghatározó köszönetet, áthárítva a felsorakoztatott érdemeket azokra, akik megértették célkitűzéseit és mellette álltak az életért vívott küzdelemben.

ajánlottam. Ott gyűltünk össze olvasgatni a bank ott alakult meg, beszélgetés közben. Akkor lettem az igazgatóságnak 7-ik tagja s még azóta is egyfolytában...

Hangja elhall kisse. Egy évszázadra emlékszik vissza...

— Mi a hosszú élet titka? — buggyan ki belőlem az újságíró hangja.

— A mértékletesség — folytatja tovább — életemben nem voltam többször, mint nyolctíz-szer berugva. Pipázni sohse pipáztam. Ötvenéves koromba felhagytam a mesterséggel s gazdálkodtam, minél többet a szabad-levegőn... De ma már sokat szeretek aludni...

— Mit csinál egész nap, Buksa bácsi?

— Olvasgatom az újságokat. Jaj, semmi jó nem tartok erről az életéről, a mai élet-ről — bukkan elő megnevezése —, nekem sehogysem tetszik. Nem vezet jóra.

Mikor előadjuk, hogy a szövetkezeti utókor háláját jöttünk tolmácsolni a munkásságáért és kitartóságáért meghatódok. Megköszöni. Szépén, őregeen. Láthatóan kifáradt a kérdések alatt. Mintha a kihallgatás véget érne, felállott és segítség nélkül betopogott szobájába...

Később tudtuk meg, hogy disznót öltek. Látogatásunk vacsorája mellől állította fel: tányérjában disznóazalék párolgott...

— a konjunktúra börszímában sétál és börszivat szív — fotelből dirigál és lélektelenül zsarol. Mi szóttesben jártunk és fajunkat szerettük. Jöjjenek a fiatalok és tétőzzék be a mi munkánkat. Elmondhatják majd új nemzedékek: segítettek az új magyar élet megteremtését. Szövetkezzenek a lábónjáró börszivar ellen népük érdekében...

Nemrég felelős tényező szájából hangzott el az idézet:

„Hol vagy Európa a keresztúri kisdíkok kulturájától.

Bennem ég a kérdés:

„Hol vagy magyar szövetkezeti mozgalom a keresztúri „piculások” hevíülő lelki-letétől...”

SZABÓ ENDRE.

Háromezerpengős ékszerlopás az Eperjes-utcában

KOLOZSVAR, december 17. A rendőrség bűnügyi naplójában az elmúlt 24 óra eseményei között az alábbi adatokat találjuk:

Rejtélyes ékszerlopás ügyében tett feljelentést a rendőrség bűnügyi osztályán Székely Tiborné Eperjes-utca 15. szám alatt lakó ur-asszony. Feljelentésében elmondta, hogy távollétében ismeretlen egyén kilopta lakásának szekrényből 3000 pengő értékű arany karkötőt.

A kolozsvári állomás főnöke feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen egyén ellen, aki egy meghamisított ruhatári jeggyel kiváltott az állomás ruhatárából olyan tárgyat, amely eredetileg nem azon a számon volt betéve. A kár több mint 2000 pengő. A rendőrség bűnügyi osztálya mind a két bejelentett esetben erőlyes nyomozást indított a tettesek kézrekerítésére.

A rendőrség elfogta és átadta az ügyés-ségnek Püskök György 43 éves lakás- és fog-

lalkozás nélküli, büntetett előéletű egyént, akit a zilahi törvényszék lopás bűntette miatt kö-röz. Kolozsváron Balázs Istvánné Csillaghe-gyi-utca 25. szám alatti lakostól csalt ki pénzt az elfogott Püskök György, akinek bün-lajstromát nyilván még számos más eset is terheli.

Balesetről is jelentést tett a rendőrségnek a mentőállomás. Gellért Mária 40 éves takarító-nő a Horthy-ut 112. szám alatt lévő szálló-dában dolgozott. Takarítás közben elvesztve egyensúlyát, beesett a sötét pincébe és súlyos sérüléseket szenvedett. A helyszínrre kihívott mentők beszállították a sebészeti klinikára.

PAPIRBAN, írószerben, írópai fel-szerelési tárgyakban teljes raktárt talál az „Ellenzék” könyvesboltban. Kolozsvár, Mátyás király-tér 9. Tele-fon 11—99.

Karácsonyfa alá...

gyermeknek: emlékkönyvet, kulcsos naplót,

felöltöttek: fényképalbumot,

gyönyörű vászon- és bőrkötésekben kaphat az

„Ellenzék” könyvesboltban

Kolozsvár, Mátyás király-tér 9.

Kállay Miklós miniszterelnök és vitéz Imrédy Béla, az ellenzék legmarkánsabb vezére, kézfogással tettek hitvallást a parlamentben arról, hogy sorsdöntő időkben magyar és magyar között nincs különbség

Történelmi jelentőségű beszédek hangzottak el a rendkívüli felhatalmazásról szóló törvényjavaslat képviselőházi vitájában - Az Erdélyi Párt felsőházi tagjai a költségvetési vita tárgyalásánál nagyérdekességű felszólalásokban részletesen ismertették a sürgős időszerű erdélyi kérdéseket

Az őszi parlamenti ülésszak egyik színeiben legérdekesebb napja volt a csütörtöki. A költségvetési és appropriációs vita végeztével a Ház — mint ismeretes — megkezdte a rendkívüli felhatalmazásról szóló törvényjavaslat vitáját. Az esti órákban vitéz Imrédy Béla mondott egyórás beszédet, amely iránt a képviselőház minden oldaláról hatalmas érdeklődés nyilvánult meg.

Imrédy Béla azokra a kijelentésekre válaszolt, amelyek a költségvetési vita során személyével és pártjával kapcsolatban elhangzottak. Különös tekintettel foglalkozott a miniszterelnöknek azzal a kijelentésével, amely szerint közte és az Imrédy-párt között — az Imrédy-párt külpolitikai magatartása miatt — szakadék van. A miniszterelnök kijelentése Imrédy szerint a magyar politikai életben rendkívüli feltűnést keltett, amelynek hullámai a mai napig sem ülték el. Imrédy ezért arra kérte a miniszterelnököt, hogy nyugtassa meg a közhangulatot. Beszédének további részében kijelentette, hogy mindig a tárgyilagosságra törekedett a vita során. Hangzottatta, hogy az eseményeket úgy nézi, mintha távcsőbe tekintene, amely az egyik végén nagyit, a másik végén pedig kicsinyít.

Kállay Miklós miniszterelnök óriási érdeklődés mellett válaszolt az elhangzott felszólalásokra. A legerélyesebben visszautasította a nyilasoknak azt a beállítását, amely a 48-as szabadságharc magyar emigránsaival hozta egy szintre a külföldre menekült nyilasokat.

Mit keres Tőkés Ernő Magyarországon?

BUDAPEST, december 17. Mint az Ellenzék tegnapi számában megírtuk, a képviselőház szerdai ülésén az interpellációk során Bíró István erdélyi párti képviselő a képviselők minduntalan megújuló felháborodása közben intézett nagy érdeklődéssel várt interpellációt a belügyminiszterhez és az igazságügyminiszterhez.

— A trianoni békediktátum következtében kisebbségi sorban maradt erdélyi magyarság hamarosan ráeszmélt arra — mondotta —, hogy az egyetlen lehetőség az eredményes védekezésre, ha minden rendelkezésre álló erőt a magyarság szolgálatába állít. Ezért tömörült előbb a Magyar Pártba, majd a Magyar Népközségbe egész Erdély magyarsága. Még azt is ellenségnek tekintette, aki passzív magatartást tanúsított, mennyivel inkább ellenség volt hát az, aki a magyarság árulójává vált és ellene fordult. Ezek közé a kevesek közé tartozott Tőkés Ernő volt bukaresti református esperes, aki papi palástját beszenyezve, a nemzet árulójává lett és magatartásával óriási támadási felületet nyújtott a magyar egyházzal szemben is. Tőkés Ernő ezenfelül nemcsak hogy nem elégedett meg a jutdás-pénzzel, hanem a zsidók javára körpénz-keresztlevélhamisításokkal is óriási összegeket szerzett. Amikor a román hatóságok rájöttek aljas üzelmére, nem szégyellte, hogy a magyar haza védelmét kérje ezekkel a hatóságokkal szemben. De hiába szökött át Magyarországra és hiába mentette át vagyonát, mert meg vagyunk győződve róla, hogy a magyarság, ha sok mindent meg is bocsát, ezeket a galád tetteket sohasem fogja megbocsátani. Rá fog csapni erre az árulóra a közvélemény megtorlása. Azt kérdezem az erdélyi magyarsággal együtt, hogy mi keresnivalója van ennek az embernek Magyarországon?!

Interpellációja során ezután részletesen foglalkozott Bíró István a Székely Szó főszerkesztőjének, Szász Endrénének Tőkés Ernőről írt leleplező cikksorozatával és megköszönte azt a hallatlan vakmerőséget, amellyel Tőkés Ernő ezek miatt a cikkek miatt még sajtópert is mert a magyar bíróság előtt indítani Szász Endre ellen. A per tárgyalása során nemcsak a vád, hanem a védelem tanúi is súlyosan ellene vallottak. Bíró István ismertette a képviselőház előtt a bíróság ítéletét és idézetekkel bizonyította, hogy ez az ítélet teljes mértékben igazolta Szász Endre főszerkesztő állításait: Tőkés Ernő valóban a magyarság ellen, annak kárára működött és politikai működését köpenyegszerűen forgatta. Nemcsak belső téren, hanem intrikáival külpolitikailag is

A Ház fokozott érdeklődése mellett bejelentette, hogy Sütő Szerbiában fegyverkezett Magyarország ellen, Kovarcz pedig Bécsben magyarellenes gyűléseket tart. Ezután ráért Imrédy Béla beszédére és kijelentette, hogy sohasem vonta kétségbe Imrédy Béla tisztá magyarságát s jószándékát. A pártzskadékok éppen úgy áthidalhatók, mint az elvi ellentétek. Ha azonban a távcső egyik vagy másik végén kell néznünk, mint azt gyermekekorunkban tettük, az a feladat, hogy a helyes végén nézzünk és ne nagyítsuk a dolgokat.

A miniszterelnök beszédét a Ház minden oldaláról lelkesedés és taps fogadta. Kállay Miklós ezután Imrédy Béla felé indult, aki szintén felémelkedett helyéről és eléje sietett. A Ház tagjai helyükről felállva percekig tapsoltak, amikor a miniszterelnök és az ellenzék legmarkánsabb vezére kezét fogtak egymással.

A kézfogás jelentőségét túlzás volna belpolitikai vonatkozásban olyan eseménynek tekinteni, amely megváltoztathatja a parlament eddigi arculatát. Öröndetes tényként kell azonban elkönyvelni az egész országban. Annak a bizonyítéka ugyanis ez a kézfogás, hogy sorsdöntő időkben a magyar nemzet mindig megtalálja önmagát. Lehetnek felfogásbeli különbségek, amelyek a politikai módszerekkel kapcsolatosan merülnek fel, de mindig érvényesül az örök igazság, hogy magyar és magyar között nincs különbség.

súlyosan és sokat ártott a magyarságnak.

— Bebizonyosodott az is — mondotta Bíró István —, hogy a román kultusz-igazgató kényszerítette a református egyházat a Tőkés Ernő ellen indított eljárás megszüntetésére. Nagy Ferenc, Délerdély református püspökhelyettesének „Tiszta erkölcs” című cikkéből, valamint a Curenul és az Universul cikkeiből tényként lehet megállapítani, hogy Tőkés zsidóknak hamis keresztleveleket állított ki nagy pénzért.

— Mialatt Tőkés Ernő a magyarság felé papi palástja mögé bujt és a jámbor pap szerepét játszotta, az alatt a románság felé megmutatta igazi arcát. Ez az arc anyagi érdekekért fajtáját elárulta, minden erkölcsi érzésből kivetkőzött renegát emberarc, aki vel szemben még a becsületes gondolkodású románságnak is lesújtó véleménye volt.

— Tisztelt Ház! Jogosan kérdezhetem a belügyminiszter és igazságügyminiszter urtól, mit keres Tőkés Ernő Magyarországon? Hogyan kaphatott beutazási és letelepülési engedélyt és hogyan menthette

Az EMGE munkájának elismerése

Bodnár Sándor (Erdélyi Párt) mint falusi kisgazda elsősorban mezőgazdasági kérdésekkel foglalkozott felszólalásában. A földhözjuttatás során nagyon kell vigyázni arra, hogy a földet kinek a kezére juttatják, mert a szaktudás hiánya és a hanyagság miatt a föld terméketlenné válik és így megfosztjuk a közellátást.

Nagy elismeréssel emlékezett meg az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület román megszállás alatti működéséről, amely a magyar kisgazdákat különböző akciókkal és tanfolyamokkal segítette. Sürgette ezután, hogy a földhözjuttatot-

át vagyonát Magyarországra? Megkérdem azt is, hogy vajon kitől kapott Tőkés Ernő nemzetiségi tanúsítványt? Arra kérem a miniszter urakat, hogy ettől az embertől erélyes intézkedéssel sterilizálják a magyar nemzeti társadalmat. Magam, pártom és az egész erdélyi magyarság nevében a leghatározottabban kérem, hogy Tőkés Ernőt a legrövidebb időn belül utasítsák ki Magyarországról területéről és addig is, amíg ez a kiutastás megtörténik, azonnal internálják. Nincs semmi keresnivalója Magyarországon ennek az árulónak. Erélyes és sürgős intézkedést kér és vár ebben az ügyben egész Erdély magyarsága.

Bíró István interpellációját sokszor szakította meg a felháborodás morajlása. A beszéd elhangzása után a képviselők és újságírók csoportjai hosszasan tárgyalták a folyósón a megdöbbentő ügy részleteit.

A képviselőház csütörtöki ülésén folytatták a kormányának adott gazdasági felhatalmazás további meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat tárgyalását.

Imrédy Béla: A kormánypárti oldalon is jól akarnak!

Fejtette, hogy a 42 és 36 tagú országos bizottság működését ezek a nehéz idők teljes mértékben indokolják, mert a kormányra sok esetben a gyors cselekvés kötelezettsége hárul. Hogy a kormánynak ezt a felhatalmazást megadja, feltétlen bizalomra van szükség, minthogy azonban ez a feltétlen bizalom nincs meg, a javaslat ellen kell felszólalnia. Kérte, hogy a kormány felhatalmazást kapjon arra, hogy a két bizottságot együttes ülésre hívassa össze. Igazán nagy jelentőségű kérdéseket az egyik bizottság honvédelmi, a másik pedig gazdasági szempontból venné bírálat alá. A leghatározottabban tiltakozott az új labanacság vádjá ellen, majd kijelentette, egy pillanattig sem kételkedik abban, hogy a kor-

mánypárti oldalon is jól akarnak. Az Atlanti Chartáról szólva megállapította, hogy az angolszász illetékes államfők kijelentése szerint semmiféle olyan területi változást nem ismernek el, amelyek a tengelyhatalmak akarátán jötte létre. Ez azt jelenti, hogy a Magyarországhoz viszszacsatolt területek nem tartoznak hozzá. Tiltakozott az ellen, hogy az Atlanti Chartát Magyarországon ünnepeljék. Beszéde befejező részében azt fejtette, hogy a királykérdés szönyegrehozatala ebben a pillanatban nem felel meg a nemzet érdekeinek, mert alkalmas a magyar nemzet lelki egységének a felbontására. Kérte pártja javaslatának elfogadását.

A nemzetnek van szüksége a rendkívüli felhatalmazásra!

Az elnök ezután a vitát bezárta, a tanácskozást befejezettnek nyilvánította, majd Radosay László igazságügyminiszter emelkedett szólásra. Részletesen válaszolt a Nyilaskeresztes Párt vezérszónokának arra a megállapítására, hogy a felhatalmazás meghosszabbítása tulajdonképpen eszköz lesz a kormány kezében a parlament félretételére. Megcáfolta ezt az állítást, kifejtve, hogy, ha feltéve, de még nem engedve ez volna a kormány szándéka, akkor nem magától a parlamenttől kérne rá felhatalmazást, s különösképpen nem meghatározott időre.

A kormány nem akarja félreállítani a parlamentet ezzel a javaslattal, hanem inkább a parlamentáris álláspont mellett elfoglalt elvi álláspontját kívánja megerősíteni. Nem is a kormánynak, hanem a nemzetnek van szüksége erre a javaslatra.

A mai, napról-napra változó viszonyok és események között ugyanis sűrűn adódhatnak olyan kérdések, amelyekben azon-

nal kell intézkedni, amelyek tehát a parlamenti tárgyalás szükségképpen lassu menetét nem bírják el.

Az igazságügyminiszter után általános érdeklődés közepette Kállay Miklós miniszterelnök emelkedett szólásra.

(Cikkünk folytatása az utolsó oldalon.)

Valóban szép karácsonyi ajándék:

ÍRÓMAPPA
vászon-, vagy
bőrborításban!

Nagy választékot talál az

„Ellenzék” könyvesboltban

Kolozsvár, Mátyás király-tér 9.

Az Erdélyi Gazda 1944. évi naptára

632 oldal terjedelemben, többszáz képpel

Naptári rész, Gazdaságpolitikai tanulmányok, Erdélyi népi intézmények, Mozgalmi élet, Gazdaköri élet, Szépirodalom, Földművelésügyi politika, Növénytermesztés, Zöldmező, Állattenyésztés, Állategészségügy, Gyümölcstermesztés, Zöltségkerteszet, Szőlészet-Borászat, Mezőgazdasági üzem, A falu asszonya, Népegészségügy, Adóügyi tájékoztató és Az év krónikája című fejezetekre oszlik. — Ezenkívül közli az év vadászati és halászati naptárát és a m. kir. földművelésügyi minisztérium ügy- és személyzeti beosztását.

Szerkesztette: DEMETER BÉLA.

Bolti ára: 8 pengő, EMGE tagoknak 5 pengő.

Kapható: Összes vármegyei EMGE kirendeltségnél, könyvesboltokban és megrendelhető a gazdakörök, vagy az Erdélyi Gazda kiadóhivatala (Kolozsvár, Majális-utca 24.) útján.

Parkettezési munkálatokat juttatásoson vállal:
id. LŐRINCZY JÓZSEF,
lakás: Zápolya-utca 14. szám., vagy
SEBŐK-eukrászda,
Mátyás király-tér 23. Tel.: 19-59.

A Tökés-ügy — a parlament előtt

Mit keres Tökés Ernő Magyarországon? Ezen a címen közölt cikk-sorozatát Szász Endre, a marosvásárhelyi Székely Szó felelős szerkesztője lapjában és leleplezte a buzaresi református egyházközség egykori esperesének sötét üzenetét. Tökés Ernő sajtópert indított Szász Endre ellen és a bírósági tárgyaláson az erdélyi magyar közélet vezetői bizonyították, hogy az újságíró igazat írt: Tökés Ernő az idegen megszállás alatt olyan magatartást tanúsított, amely ellenkezett a becsületes magyar meggyőződéssel és ártalmára volt a nemzet jövőjéért folytatott küzdelemnek. A sajtóperben hozott ítélet indoklása a legsúlyosabban megbélyegezte Tökés Ernő magatartását és olyan erkölcsi bélyeget nyomott a román politikai pártok állandó fullajtárjára, amelyre az egész ország felfigyelt.

Erdélyi magyarsága annakidején megdöbbenéssel értesült Szász Endre cikksorozatáról arról, hogy Tökés Ernő Magyarországon keresett menekvést a román büntetőhatóságok körözőlevele elől. Felháborodással töltött el mindannyiunkat, hogy a többszörös keresztlevelezéssel ki-járásokkal szerzett vagyonát Magyarországra mentette át és itt akarja élni a gazdagok gondtalan életét, ugyanakkor, amikor a kisebbségi sorsban a többi református lelkeseknek nem maradt egybe, csak a keresztényi hivatást jelző megkopott papi palást.

Az Erdélyi Párt kötelességének tartotta, hogy részletesen roglalkozzék Tökés Ernő ügyével. Nem bosszualás vezette a párt képviselőit, hiszen Erdélyben azt a szempontot kívánjuk érvényesíteni, hogy ez egységes nemzetlélek mindennél fontosabb. Mélyen elítéltük azokat, akik névtelen feljelentésekkel igyekeztek megbontani a magyarság egységét és politikai viszonylatban mindig elismerésméltónak tartottuk a bátor kiállást. Tökés Ernő szereplése azonban kártékony a magyar közvéleményre, mert megengedhetetlen, hogy olyan emberek élvezzék a magyar haza alkotmányos jogrendjét, akik annakidején a legsúlyosabban vétkeztek a nemzetközösség ellen. Ezért intézett emlékiratot az Erdélyi Párt annak megállapítására, hogy Tökés Ernő hogyan került Magyarországra és milyen címen szerezte meg a magyar állampolgárságot.

Jogállamban élünk! Ennek legfőbb bizonyítéka, hogy Tökés Ernő ellen nem hoztak rendkívüli intézkedéseket, hanem a kormányhatóságok is bevárták a független bíróság ítéletét a sötétmultu bukaresti esperes sajtóperében. Részletesen beszámoltunk lapunk hasábjain a nagyjelentőségű politikai per minden fázisáról. Tökés Ernő azt szerette volna bebizonyítani, hogy magatartásával a román és magyar nemzet közötti megértés útját egyengette. Ez a gyenge védeke-

zés balul ütött ki. Az igazi megértést nem szolgálják a renegátok, hanem a helyes nemzetiségi politika alapelvei szerint kellene megteremteni, ha a szomszéd államban megjelenne erre a hajlandóság.

Országos üggyé nőtte ki magát a Tökés-ügy a bírói ítélet után. Az Erdélyi Párt a marosvásárhelyi törvényszék ítélete alapján interpellációt intézett a kormányzathoz, melynek lényegét abban az egyetlen mondatban foglalhatjuk össze, amelyet Szász Endre cikkének címével választott: „Mit keres Tökés Ernő Magyarországon?”

Az állampolgárság megszerzéséről és elvesztéséről szóló törvényes rendelkezések közjogi tételeire hivatkozott dr. Bíró István, az Erdélyi Párt szónoka. Tökés Ernő állampolgárságát csak honosítás útján szerezhetette meg. Hogyan történt, hogy végzetes félreértés folytán Tökés Ernő magyar állampolgársághoz jutott?

Olyan kérdés ez, amelyre jogosan vár feleletet az egész erdélyi magyar közvélemény. De a közjog arra is lehetőséget nyújt, hogy az érdemtelenül megszerzett magyar állampolgárságot alkotmányos úton megsemmisíthessék. Azt hisszük, hogy Tökés Ernő esete olyan jogi példa, amelyet jellemző módon taníthatnának az egyetemeken annak bizonyítékául, hogy hűtlenség miatt milyen adatok alapján kell megsemmisíteni a magyar állampolgársági jogot.

Sokat beszélünk arról, hogy rendkívüli időkben a közigazgatásnak talán túlzott hatáskört biztosít a kormányzat a magánéletben. Nagyon sok vita hangzott el a társadalmi rend biztonsága ellen vétő állampolgárokkal szemben fogantatott intézkedésekről, akiket közigazgatási úton internálni lehet. Az Erdélyi Párt szónoka erre a rendelkezésre hivatkozott interpellációjában és kérte, hogy Tökés Ernő azonnal internálják, mert az egész erdélyi magyar közvélemény kívánságát tolmácsolja akkor, amikor megtörtént intézkedést kíván a volt bukaresti refor-

sí

sí

sí

CSEGEZY -nél,

Unió-utca 24. szám —
Magyar Bolt 13-as fiók.
Telefon: 18—67.

mátus esperes ellen.

Tökés Ernő közönséges bűncselekmények miatt körözik a román hatóságok. Nem lehet rávonatkoztatni a politikai menekültek és katonaszökevények menedékjogát. Mindannyian azt kívánjuk, hogy semmisítsék meg az egykori bukaresti esperes magyar állampolgárságát és feleljen bűneiért annak az államnak bírósága előtt, amelynek a magyar közvélemény arculesapásával mindig alázatos vazallusa volt.

VÉGH JÓZSEF.

Kizárólagosan magyar szemléleten keresztül ítéljük meg a világ és a magyarság összes problémáit

— mondotta Antal István nemzetvédelmi és propagandaügyi miniszter a keresztény iparosok nagygyűlésén

BUDAPEST, december 17. (MOT.) A Keresztény Iparosok Országos Szövetsége most tartotta nagygyűlését a Nemzeti Sportcsarnokban, amelyen a fővárosi iparosokon kívül megjelent a KIOSZ szervezeteinek vezetője és kiküldöttje, valamint az ország különböző részeiből több iparosküldöttség.

Mit vár az iparosság a kormányzattól?

A magyar Hísekegy elnöklése után Mádl János ügyvezető elnök mondott megnyitóbeszédet és hangoztatta, a magyar iparostól megkövetelik a maradéktalan szaktudást és azt, hogy a keresztény etika törvényei legyenek irányadók számára. Török Ferenc, a KIOSZ alelnöke, előadásában összefoglalta, hogy mit tegyen az iparos önmagáért. Gyárfás

Emil, a KIOSZ társelnöke arról beszélt, hogy mit vár az iparosság a társadalomtól. Szabó Kálmán főtitkár arról szólt, hogy mit vár az iparosság a kormányzattól. Segítséget kért az ipari termelés racionalizálására, az ipari továbbfejlesztés megoldására, a kézműiparosság hitellel való ellátására, a kisipari hitelszervezet továbbfejlesztésére, az iparosutánpótlás és az iparosság öregségi biztosításának megoldására. Uray János, a nyiregyházi KIOSZ-csoport elnöke az iparosság nemzetpolitikai hitvallásáról szólt.

A nagygyűlés hódolótáviratot intézett a Kormányzó Ur Öfömléttségéhez, amelyben kifejezték, hogy a magyar iparosság törhetetlen hittel bízik benne, hogy a nemzet minden körülmények között megállja a helyét, ha egységesen halad a Legelső Magyar által kijelölt úton.

Tudás és szervezés

A jelenlevők a távirat felolvasása után perceként át hosszasan ünnepelték a Kormányzó Ur Öfömléttségét, majd Bornemiza Géza iparügyi miniszter válaszolt az iparosok által előterjesztett kívánságokra. Beszéde elején üdvözölte az iparostársadalom megjelent képviselőit és választott pontokra. Első kívánsalom volt, hogy biztosítsák a kézművesiparosság versenyképességét. Ezzel kapcsolatban

a miniszter párhuzamot vont a kézműipar és a gépipar között. Visszapillantást vetett a kézműiparosság fejlődésére, a gépek megjelenésére, amely nemcsak a gépiparnak, hanem a kisiparnak is segítségére jött.

Bebizonyította, hogy a legtöbb gyárparral rendelkező országokban is megvan a jelentősége a kézművesiparnak. Statisztikai adatokkal bizonyította, hogy kézművesiparunknál is megindult az izmosodá-

si folyamat. A megnagyobbodott ország kézművesipara 1940-ben 256.000 üzemet mutatott fel 401.000 alkalmazottal, termelésének értéke 1,9 milliárd pengőre rugott. Ugyanakkor az egész magyar gyárpár összes termelésének értéke 4,7 milliárd pengő volt.

A kézműiparostársadalomnak feladata az, hogy a tudás és a szervezés fegyvereivel vivja ki pozícióját a gazdasági életben. Tudás és szervezés kérdése a kézműiparosság jövő versenyképességének az alapja.

A kormány minden téren a legteljesebb mértékben a rendelkezésére áll a kézművesiparosságnak. Már évekként ezelőtt megtörténtek az intézkedések, amelyek megvetették a szakképzés és a továbbképzés alapjait. A szervezés kérdéséről kijelentette, hogy az ipartestületi hálózat kiépítése már a harmincas évek derekán kezdődött meg és azóta is folyik.

A hitelakció

A hitelkérdésről szólva, örömmel állapította meg, hogy a fedezet nélküli hitelakció várakozáson felül sikerült és ez alapot ad arra, hogy a hitelakció további kiterjesztését szorgalmazzuk.

Az öregségi biztosítás kérdése megoldásra vár. Ha az iparostársadalom megöregedett tagjait nyugdíjban kívánják részesíteni, akkor az iparostársadalmat kell megterhelni olyan járadékokkal, amelyekből kialakulhat a biztosításhoz szükséges alap. Az alapot össze kell gyűjteni és azt megfelelően jövedelmező vagyontárgyakba kell fektetni. A mai viszonyok között majdnem leküzdhetetlen feladatot jelent azonban a tőkék megfelelő mértékben való gyümölcsösztetése. Ismeretes, hogy a házak mai jövedelmezősége, illetve tulthajtott ára mellett ezeknek a tőkéknek nyugodt elhelyezése alig lenne biztosítva. Ha behajítjuk a járulékokat és ha az nem jövedelmez kelljen, akkor a járulékokat emelni kell. Ez pedig az iparostársadalom kettős megterhelése lenne. Mindazonáltal helyesli, hogy ennek az intézménynek alapjait már most

nem az egész nemzetnek a sorsa miatt. Ezeket a kérdéseket sohasem szabad szem elől tévesztetni, mert ha ezeknek a kérdéseknek a megoldása sikerül, úgy az összes iparosproblémák megoldása könnyen megy majd és bizonyosra vehető. Kéri az iparosságot, pillanatnyilag se feledkezzenek meg az egyetemes nemzeti létkérdésekről.

Szakitánunk kell azzal a szokással, hogy a magyarság és a világ nagy kérdéseit különböző szemüvegen át nézzük. Dobjuk el az idegen szemüveget és egyedül a kizárólagos magyar szemléleten keresztül itéljük meg a világ és a magyarság összes problémáit.

A lelkes tpsall fogadott miniszteri beszéd után Bajnok Imre felolvasta a nagygyűlés határozati javaslatát, amely többi között a következőket mondja:

„A magyar kézművestársadalom a nemzet egységes érdekeinek védelmében rendíthetetlenül kitart a belső front szilárdságának megőrzése mellett. A magyar iparost mindig helyén találja a Legfőbb Hadur hívó szava, mert nincs olyan áldozat, amelyet a magyar iparosság örömmel szívesen meg ne hozna az országért, nemzete és családja védelméért és a haza és annak keretein belül asáját maga szebb jövőjéért.”

A nagygyűlés tagjai magukévá tették a felolvasott határozati javaslatot és a gyűlést Mádl János elnök zárta be a Himnusz hangjai után.

Elkészültek a felújítási és utánpótlási tartalékkötvények

BUDAPEST, december 17. Mint emlékeztet, a pénzügyminiszter akként intézkedett, hogy a vállalatok az adómentesen létesített felújítási és utánpótlási tartalék egyharmadrésze erejéig e célra kibocsátott állami kötvényeket tartoznak jegyezni és tárcájukban tartani mindaddig, amíg a felújításra, illetve az utánpótlásra ténylegesen sor kerül. Értesülésünk szerint ezek az államadóssági kötvények elkészültek és ellenértéküket az érdekelte vállalatok befizethetik. A befizetésnél a tartalék egyharmadának megfelelő összeg ezerpengős számegységre kell kikerekíteni. A befizetésnél követendő eljárás tekintetében az illetékes pénzügyi igazgatóságok adnak részletes felvilágosítást.

726—1943. ügyszám. ÁRVERESI HIRDETÉNY. Dr. Verzár Ferenc hitelező kérésére 300 pengő tőke és járuléka iránti követelésének kielégítésül 11 darab különféle olajfestményt a Ker. Törv. 306 paragrafusa alapján Kolozsváron, Mikó-utca 20—22. sz. alatt hitelező irodájában 1943. december 20-án délután 6 órakor közbenjöttem mellett nyilvános árverésen el fogok adni, késedelmes kárára és veszélyére az árverésen legtöbbet ígérőnek. Árverési vevő a megajánlott összeg felül fizetni tartozik az állami illetéket és forgalmiadót is. Kolozsvár, 1943. december 16. Dr. Deák Gyula kir. közjegyző.

Magyar Klasszikusok

hőfehér bibliapapír-kiadásban izléses diszkótésben:

Arany János Összes Költői Művei	38.50
Csokonai Vitéz Mihály Összes Művei	32.—
Kölcsey Ferenc Összes Művei	36.—
Petőfi Sándor Összes Művei	32.—
Tompa Mihály Összes Művei	32.—
Vörösmarty Mihály Összes Költői Művei	21.80

Most vásároljon az

„Ellenzék” könyvesboltban

Kolozsvár, Mátyás király-tér 9. Védre utánvétellel is a rendelés beérkezésének napján szállítunk.

Kérje nagy karácsonyi képesárjegyzékünket!

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavanként 10 fillér, vastagabb szedéssel 20 fillér, a legkisebb apróhirdetés díja tíz szögig 1 pengő. Csak szombatra feladott apróhirdetés díja szavanként 12 fillér. Állást keresők részére szavanként 8 fillér, vastagabb szedéssel 16 fillér. A legolcsóbb apróhirdetés állást keresőknek tíz szögig 80 fillér. Csak szombatra feladott állást kereső apróhirdetés ára szavanként 10 fillér. Házasság, levelezés rovathoz feladott apróhirdetés ára szavanként 14 fillér, csak szombatra feladott hirdetésnél szavanként 16 fillér. Kezelési költség: Cím a kiadókban és jelzés hirdetések után 30 fillér. Kedvezményes árak nagyobb köteteknél. Apróhirdetések előre fizetendők. VI. dékri bélyegben is beküldhető.

Jelzés hirdetések címét nem tudjuk. Jelzés hirdetésre érkezett leveleket 30 napnál tovább nem tartunk.

Szombat és levelezés

JOBBI iparos fiatalember levelezőpartnert keres. Szíves levelet „En vagyok az, akit keres” jelígre. 3623

FIGYES

ELVESZETT felpár férfibőrkesztyű New-York előtt. Megtaláló jutalmat kap a New-York kávéház ruhátlárban. Gr.

ELVESZETT Rákóczi-ut eljéltől 11 számig egy fehér női bélelt, sötétbőr bőrkesztyű. Megtalálójára kell jutalomban részesül. Kosztján Sándorné Rákóczi-ut 11., vagy Villamosmú. 04234

UTÁNVÉTELEKET előlegezek kedvező feltételek mellett. Megkeresések „Sima lebozolás” jelígre a kiadóba. 3623

BETÁRSULNEK iparba, vállalatba 10—15 ezerig. Megkeresések „Pontos leírás” jelígre a kiadóba. 3623

MUVIRÁGOK ruhákra, vázákba, menyasszonyi koszorúk és csokrok legolcsóbban beszerezhetők Dáhlia művirágzalomban. — Horthy-ut 35. F. 340

TÉLI ujdonságok. Próbakezelések. Hamburg-kosmetika. Horthy-ut 5., II. emelet. Telefon: 20—11. F.

GYÜMÖLCSFA telepítést elvállalok helyben és vidéken, saját csemetéimből. Tordai kertész, Honvéd-utca 9—11. F.

OKTATÁS

POLGÁRI iskolai magánvizsgára felelősséggel előkészítek. Bővebbet Széchenyi-tér 39., II. 9. Délután 5—7-ig. 04183

ADÁS-VÉTEL

TOBB darab butor eladó és két darab női tülkibát. Wesselényi Miklós 25. szám, balra 1. ajtó. 3613

SZÖNYEGEK, gyapju, 6 négyzetméter perzsa, argeman és spargaszőnyeg, seziónterítő, különböző antik butorok, képek, tükrök olcsó árban. Kossuth Lajos 14., Kanyaró. F.

HASZNÁLT kőrisfa és dióháló, festett fémháló, furniós szekrény, ágy, festett éjjeli szekrény eladó. Kossuth Lajos-utca 32., asztalosnál. F.

DIOFURNIROS, kombinált szekrények olcsón kaphatók. Kossuth Lajos-utca 32., asztalosnál. F.

HASZNÁLT ruhát, butort, fehérneműt veszek, adok. Hívásra házhoz megyek. Mureán, Hitler-tér 8. F.

FEJEDELMÉ esküvői vagy karácsonyi ajándék, legjobb pénz befektetés: 12 személyes Alt-Maisner porcellánkészlet és fényképezőgép sürgősen eladó. Hitler-tér 1. I. em. 8—10. egész nap. Gy 1692

KOMBINÁLT szobák, hálók, ebédlők, festett hálók, konyhák kaphatók Ujváry Károly műbutorasztalosnál. Horthy-ut 29. Műhely: Horthy-ut 34. Telefon: 41—90. F.

VESEK ócskaruhát, fehérneműt. Rác Sándor, Mátyás király-tér 12. F.

KERESZTHUROS pianinó alig használt, sürgősen eladó. Simon, Király-utca 24. 3906

JOALLAPOTBAN levő mély gyermekkosci eladó. Vasvári Pál-utca 47. 04224

ELADÓ új, fekete öltöny és szmoking, közeptermétre, tiszta gyapju. Mátyás király-tér 12., II. emelet 10. 04218

MOTORKERÉKPÁR, Csepel, 100-as, mindenkor közlekedhetik, kitűnő állapotban eladó. Egyetem-utca 1. szám, portánál. 04216

ELADÓ téskarádió, fűrdőhenger csapokkal, használt főzőkemence, butorszővet. Cím a kiadóban. 3600

BUTOROK békebeli kivitelben, háló és kombinált szobák, hármasszékerek, finom kivitelű konyhák Wolfnál, Deák Ferenc-utca 42. F.

Zsebnaptárak
az 1944. évre bőr- és vászonkötésekben

minden nagyságban és árban, az „Ellenzék” könyvesboltban
Kolozsvár, Mátyás király-tér 9.

CSEMEGESZŐLŐ, fajborok, friss must, elatód. Tordai-ut 54., özv. Fekete Nagy Béláné. 3601

ELADÓ fehér gyermek vaságy és három darab matrác. Kálvin-utca 22., emelet. Farkas. 3603

LAKKCSISZOLT konyhaberendezések nagy választékban eladók. András Endre műbutorasztalos, Baromvásár-tér 7. Telefon 30—99. F.

ELADÓ 2 darab Wertheim pénzszekrény. 2-es számú. Szentgyörgy-utca 32. 04233

AMERIKAI írógép sürgősen eladó. Érdeklődni délelőtt 9—1 között. Cím a kiadóban. 04204

12 MÉTER jókarban lévő futószőnyeg sürgősen eladó. Cím a kiadóban. 04237

KÜLFÖLDI szőlőktől származó pedigrás, 6 hónapos szobatiszta drótszörő foxterrier szuka eladó. Szőlő-utca 33. Telefon 41—62. szám. 3617

FEKETE tülkibát közeptermétre eladó. Uránia-palota II. 15. Gr. 04204

GYÖNYÖRÜ perzsa szőnyegek, antik szalagarnitúra sürgősen eladó. Mátyás király-tér 14. I. ajtó 23. 3614

HAT kvadratos gyönyörű külföldi perzsa szőnyeg eladó. Cím a kiadóban. 3615

OLAJFESTMÉNYEK szolid áron. Képek, kereskedés, Munkácsy-ut 16. (Állomásnál) 10—4-ig. 3616

SÜRGŐS elköltözés miatt egy kb. 250 literes hordó szilvacfre eladó. Dónát-ut 176. szám. 04241

3 VALÓDI lószőrmatrác eladó. Farkas-ut 6. 11. 3624

DIOFURNIROS, gyönyörű, finomkivitelű kombinált szekrények, rőkamerek, hálószoberendezés, író-, rádió- és zsurasztalok, görög piccolo toilet, dupla ágy, két drb. éjjeliszekrény, kisebb-nagyobb gyapjuszőnyegek. Blonder-rámájú olajfestmények sürgősen eladók. Deák Ferenc-utca 21. Butortüzet. 3592

ALIG használt sitalp bambuszbotokkal eladó. Szent István-ut 61. 3592

6x9 Voigtlander-Bersa filmes 1:4,5 lencsés fényképezőgép, bőrtáskával, fémmálvánnyal eladó. Ért. naponta délután 3—6 óráig Majális-ut 7. fdsz. 2. alatt. 04237

SZVETTER, kesztyű, harisnyakötést szakszerűen vállalom. Cím: Endre király-utca 14. alatt. 3607

ELELMISZERÜZLET berendezéssel, a belvárosban sürgősen átadó. Cím a kiadóban. 04238

MEGVÉTELRE keresünk Renta impropritaritű 5 százalékos 1922-ös román értékpapírokat. Cím a kiadóban. 04235

PERZSASZŐNYEG belföldi, békebeli 3800 pengőért eladó Kanyaró régiségkereskedőnél, Kossuth Lajos-utca 14. 04240

December

17

Péntek

SZÍNHÁZ — MOZI — RÁDIO

A nap két 7 óra 41 perckor, nyugszik 16 óra 10 perckor. A hold két 20 óra 48 perckor, nyugszik 10 óra 56 perckor.
A potestáns és a róm. kat. naptár szerint Lázár, az ujjörög naptár szerint Dániel napja van.

Emlékeztető

1859-ben született Balló Ede festőművész, aki külföldön is szép elismerést szerzett a magyar névnek.

Népművelődési előadás

Téglás-utcai áll. iskolában fél 7-től: Csallád-velémi tantólyam előadásai.

Szolgáltatás gyógszertárak

Szentháromság, Unió-ut 2. Telefon: 20—79. Keresztelő Szt. János, Deák Ferenc-ut 9. Telefon: 15—68. Minerva, Wesselényi Miklós-ut 35. Telefon: 21—54. Magyar Korona, Heltai-ut 3. Telefon: 27—92.

MUZEUMOK

EGYETEMI ALTALÁNOS NÖVÉNYTANI INTÉZET (Farkas-ut 1., Közp. Egyt., 1. udvar felől bejárati) múzeumai: Alföldi múzeum, Erdélyi szoba, Tanszer- és Amerikai-Alaszkai-múzeum nyitva minden hónap első vasárnapján d. e. 10—12 óráig (díjmentesen).
NÖVÉNYTANI MUZEUM. A Botanikus-kertben, Majális-ut 42. Nyitva: 8—13, 15—19.
ALLATANI MUZEUM: Mikló-ut 5. sz. Nyitva: 9—12 óráig.

KARÁCSONYI ajándéknak festmények jó nevű festőművésztől olajon eladók. Szentgyörgy-utca 39. I. em. Rácánál. 04243
EGY perzsa szőnyeg eladó. Mussolini-ut 15. szám. Cukrárszat. 3619
PERZSASZŐNYEGEMET, két öszezketőt sürgősen eladnám. Timár-utca 2., udvarban. F. 341

ALKALMAZÁS

MEGBIZHATÓ, perfekt német nevelőnő keresek két gyermekem mellé, azonnalra. Cím a kiadóban. 04222

GYAKORNOKOT kereskedelmi érettségivel felvessz január hó 1-ére a Hazai Általános Biztosító Rt., Egyetem-utca 1. sz. 04217
Jó családból való ügyes fiú cukrárszatanulónak felvétetik. Horthy-ut 38., Fogarasi. 3591

Vidéki

gyár keres azonnali belépésre szép-kézírásu, könyvelésben perfekt, lehetőleg érettségizett, fiatalabb hivatalnoknőt. Teljes ellátás és megfelelő fizetés. Ajánlatok „Öskeresztény jó munkaező” jelígre. 3516

CUKRASZDÁBA ügyes kiszolgáló kisasszony azonnal felvétetik. Horthy-ut 38., Fogarasi. 3591

SZÁMOLNI, írni tudó, ügyes mindenféle lányt vagy asszonyt keresek. Lehet idősebb is. Cím a kiadóban. 3597

INTELLIGENS, négy középiskolát végzett fiatalembert gyakornoknak vagy tanulónak fizetéssel felvessz Wolff Sándor lakberendezési vállalat. Deák Ferenc-utca 42. F.

TAKARITÓNÓ és napszámos felvétetik a New-York szállóban. 3621

RUHATÁROST, gazdasszonyt kaucióval felvesszünk. New-York kávéház. 04236

JÓL főző szakácsnőt felvesszünk. Hajdu József, Mátyás király-tér 26. szám. 04245

ÁLLAST KERES

SZAKKÉPZETT gyermekgondozónő, évtizedes gyakorlattal, koraszülött, újszülött csecsemők gondozását, egyszerűen beteg ápolását, teljes garanciával vállalom. Bizonyítványokkal rendelkezem. Vidékre is megyek. Cím: Dr. Szabó Zoltánné, Brassai-utca 15. 04222

OSKERESZTÉNY, mérlegképes könyvelő órákonyvelést vállalom. „Órákonyvelés” jelígre a kiadóba. 3618

OSKERESZTÉNY, érettségizett, agilis mindenben járatos, 3 nyelvet beszélő fiatalember január 1-re elhelyezkedést keres. „Szorgalmas” jelígre a kiadóhivatalba. 04230

INGATLAN — LAKÁS

ELADÓ a város villanegyedében egy kétemeletes, új, masszív bérház, 4x2 szoba teljes komforttal és 4x1 szoba, minden komforttal. A lakások a mai igényeknek megfelelően vannak kiállítva. Ajánlatokat „Négysszannyolcvanötözer” jelígen az Ellenzék főtéri üzlete továbbít. F. 469

ELADNÁM Tordán levő, másfélmillió lej értékű házamat magyar pengőért nagyon olcsón vagy elcserélném. Cím a kiadóban. 04193

KÖNYVTÁRAK

EGYETEMI KÖNYVTÁR. Nyitva hétköznapokon délelőtt 8—1-ig és délután 3—8 óráig. A népkönyvtár nyitva (vasárnap is) délután 3—9 óráig.

IPARMUZEUM KÖNYVTÁRA. Nyitva hétköznapon d. e. 9—1-ig. Kedd, csütörtök, és szombat délután 5-től fél 8-ig.

ERDELYI MUZEUM óskori, a római, népvándorlási, iparművészeti és művészettörténeti Renaissance kémiéktan. Bátya-utca 1. Nyitva 9—13 óráig.

A kolozsvári Nemzeti Színház heti műsora

December 17-én, pénteken fél 7 órakor: A HAZASSÁGOK AZ ÉGBEN KÖTTETNEK

Mihályfi Béla fellépésével. Napi bérlet B. 8. szám. Rendes helyárak.
December 18-án, szombaton d. u. fél 3 órakor: CSONGOR ÉS TÖNDÉ Ifjúsági előadás. Jegyeket a pénztár nem árult.
December 18-án, szombaton fél 7 órakor: FEKETE PÉTER. Bérletrendel. Rendes helyárak.
December 19-én, vasárnap d. e. 11 órakor: ELEKTRA. A kolozsvári Nemzeti Színház Színészképző Iskolájának vizsgaelőadása. Olcsó helyárak.
December 19-én vasárnap d. u. fél 3 órakor: BECSI GYORS. Rendes helyárak.

MOZIK MŰSORA

ÁRPÁD: A MINISZTER BARÁTJA. Főszerepben: Páger, Komár Julia, Mihályfi, E. délyi Mici, Vasárnap d. e. fél 12 óra matiné olcsó helyárakkal. — CORVIN: L SZIVDOBAGAS. Főszerepben: Rosita Serrano, Magda Schneider, Paul Hörbiger, II. VALAHOL OROSZORSZÁGBAN... Karádi Katalinné. Kezdeté egy negyed 4, egy negyed 6 és egy negyed 8. Minden vasárnap és ünnepnap délelőtt 11 órakor matiné. — EGYETEM: AZ 50 EVES FERFI. (Carl Froelich, Heinrich George, Paul Wegener, Ilse Werner). Ma utolsó nap! Holnap premier, AZ ANGYALVÁR BORTON. — ERDELY: EGFELRE KIDERÜL. Főszerepben: Simor Erzsébet, Bulla Ema, Csontos Gyula, Timár József, Rác Vili, v. Benkő Gyula. Előadások kezdete 3, 5 és 7 órakor, Vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel matiné. — MÁTYÁS: FELTEKENYSG. (3, 5 és 7) — RÁKÓCZI: A CIGÁNY. Fősz.: Zimonyi Mária, Rózsahelyi Kálmán, Pataky Jenő, Adorján Éva, Gábor Miklós, Dajbukát Ilona. Vasárnap d. e. 11 órakor matiné. Következő műsor: VAS. KORONA.

RÁDIO

BUDAPEST, DECEMBER 18.

6: Üzen az otthon. 6:25 Ébresztő. Torna. 6:45: Reggeli zene. 7: Hírek. Közlemények. 8: Hírek német, román, szlovák, magyar és szerb nyelven. 8:35: A Mária Terézia 1. hová gyalogozzunk zenekara. 9:30: Szalon-ötös. 10: Hírek. 10:15: Országos Postászenekar. 11:10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 11:15: Szórakoztató zene. 11:40: Egy vasári nap Nagydobronyban. 12: Harangszó. Himnusz. 12:10: A rádiózenekar műsorából. 12:40: Hírek. 12:50: Időjelzés, vizálsajentés. 13:30: Honvédeink üzennek. 14: Gutenberg György szalonzenekara játszik. 14:30: Hírek. Műsorismertetés. 15: Szórakoztató muzsika. 15:30: A világirodalom gyöngyei. 16:45: Időjelzés, hírek. 17: Solymosy Lajos tánczeneegyüttese. 17:25: Hangképek innen-onnan. 17:50: Nagy Izabella és Orbán Sándor magyar nótákat énekel. 18:35: Fatornyok. Színmű három felvonásban. Az I. felvonás után hírek. A II. felvonás után: Négysszemkört Zilahy Lajossal a könyvtárszobában. 21: Hangképek a svéd és magyar uszók budapesti versenyéről. 21:20: Tánczene. 21:40: Hírek. 22:10: Hírek német, angol és francia nyelven. 22:40: Ki mit szeret? 23:45: Hírek.

Megint remek

az 1943-'944. évi
Bárd-Rózsavölgyi
Karácsonyi
Sláger-Album!

Kivonat a tartalomból: Majd, ha visszajöttök megint. Három kislány, három honvéd. Hiába menekülsz. Májusban boldond a szív. Most mindennek vége. Én mártól kezdve. Közben halkán szól a dzsessz. Nem tagadom. Tudom, hogy vársz. A csitári hegyek alatt, stb., stb. és még 27 jobbnál-jobb tánc, dal és magyar nóta. Többszínnyomású fedőlap, spirál-fűzés!

Ára 20 pengő. Kapható az

„ELLENZÉK” KÖNYVESBOLTBAN

Kolozsvár, Mátyás király-tér 9. szám. Vidékre utánvétellel is azonnal megküldjük. Kérje a 64 oldalas nagy képes könyvárjegyzéket.

A GYOMORNYOMÁS ÉS GYOMORFÁJAS, ROSSZ EMESZTÉS ÉS FEHÉR NYELVLÉPEDEK, HALVÁNY ARCSZÍN ÉS KEDVETLENSÉG igen sok esetben hamarosan megszűnnek, ha bélünk működésünket reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel rendezhezük. Kérdezze meg orvosát!

Ne hagyja utolsó percre karácsonyi vásárlásait! Most vásároljon, amíg nyugodt kiszolgálást és dús választékot talál az „Ellenzék” könyvesboltban Kolozsvár, Mátyás király-tér 9. — Vidékiek kérjék nagy 64 oldalas ingyenes karácsonyi árjegyzékünkre.

Churchill beteg

Lisszabonból jelenti az MTI: Attlee helyettes miniszterelnök az angol alsóház csütörtöki ülésén közölte, hogy a miniszterelnökség Churchill egészségi állapotáról a következő jelentést adta ki:

„A miniszterelnök meghült. Néhány nap óta ágyban fekszik. Tüdeje balszárnán gyulladásos góc fejlődött ki. Általános egészségi állapota mindazonáltal kielégítő. A miniszterelnök egészségi állapotáról naponta adnak ki jelentést.”

Néhány hónap óta ez már a második eset Churchillnél, aki éppen 16 napja ünnepelte 69. születésnapját, hogy tüdőgyulladás lép fel. A csütörtöki közölt jelentést két katonaoorvos írta alá. Nyilvánvaló tehát, hogy Churchill még mindig külföldön van.

Mint a brit hírszolgálat jelenti, Churchill terelnök az éjszakát nyugodtan töltötte és egészségi állapotáról csütörtökön délután állapotában némi javulás állapítható meg. Ujabb jelentést adtak ki. Eszerint a minisz-

TP.-jelentés a Bulgáriával kapcsolatos hírekről

LISSZABONBÓL JELENTI A TP.: AZ EXCHANGE TELEGRAPH ANGOL HIRÜGYNÖKSÉG JELENTÉSE SZERINT AZOKAT AZ AMERIKAI RÉSZRŐL TERJESZTETT HÍREKET, AMELYEK BULGÁRIA ÁLLITÓLAGOS BÉKETAPOGATÓZÁSÁIRÓL SZÓLNAK, LONDONBAN HITETLENKEDVE FOGADJÁK. MINDENESETRE LONDONBA ILYEN JAVASLAT NEM ÉRKEZETT ÉS ÁLTALÁN KÉTELKEDNEK ABBAN, HOGY BULGÁRIA RÉSZÉRŐL ILYEN JAVASLAT TÖRTÉNT VOLNA.

Bolgár csapatok szállták meg az égeitengeri szigeteket

Kairóból jelenti a Bud. Tüd.: Wilson tábornok főhadiszállásának jelentése szerint Kos, Lemnos és Számos szigeteit bolgár csapatok szállták meg az ottani német csapatok

megerősítésére, vagy felváltására. Lehetőségek ugyanis, hogy a német csapatokat a Balkán-félszigeten tartják vissza és a szigetszomszagtól védelmét teljesen a bolgár csapatokra bízák.

A Foreign Office álláspontja a madridi angol alkonzult ért inzultussal kapcsolatban

Lisszabonból jelenti az MTI.: A brit hírszolgálat jelenti: A brit kormány értesítette a spanyol kormányt, nem fogadhatja el azt a nézetet, amely szerint a spanyol kormány nem felelős a spanyol kormány által kellően

elismert alkonzulnak a hivatalos pártgyűlést viselő garázda személyével szemben való oltalmazásáért. Ezt a bejelentést Wall küllégi helyettes államtitkár tette csütörtökön az alsóházban.

Antal István nemzetvédelmi miniszter nagybeszédet mondott Esztergomban

ESZTERGOM, december 17. (MTI.) Szerdán délelőtti Esztergomba érkezett Antal István nemzetvédelmi propagandaminiszter, hogy résztvegyen a társadalmi egyesületek együttműködésének alakuló ülésén.

Antal István dr. az autonóm társadalmi köröknek az állam életében betöltött fontos szerepéről beszélt. Hangsúlyozta, hogy az állami szervezet működése mellett a nemzet életében feltétlenül szükség van az eleven és autonóm társadalmi erők kifejlesztésére és céltudatos munkájára.

— 1918-ban sohasem következett volna be az összeomlás — mondotta a miniszter —, ha a háborúvesztés súlyos pillanataiban az államszervezet működését megszervezett társadalmi erők tevékenyen segítették volna.

További fejtegetéseiben a társadalmi együttműködés feladatait vázolta a miniszter, különösen azt, hogy a mai magyar társadalom magatartásában is kifejezésre kell juttat-

ni a helytállás és a bizakodás kemény elhatározását.

A belső front helytállása, a társadalom rendíthetetlen magatartása termeli ki azt a belső nemzeti erőt, amelynek gyarapítása a jövőt illetően reménykedéssel és bizalommal tölthet el bennünket — mondotta Antal István miniszter. — Ez a cselekvésre, áldozatra és küzdelemre kész egységes nemzeti társadalom nem csupán az időszerű gyakorlati kérdésekben fog legjobb eredményeket elérni, hanem azt is eredményezi, hogy az állam vezetői végre tudják hajtani legfontosabb problémáikat: a nemzeti erők feljokozását, megszervezését és nemzeti céljaink köré való koncentrálását, amely adott pillanatban a magyarságot — bármi is történjék ebben a világban — mindig alkalmassá és erőssé teszi pozíciója megtartására és hivatásának betöltésére.

A miniszter több mint egyórás beszédét lelkes tapsal és éljenzéssel fogadták.

KÖZGAZDASÁG

Hat községben tartottak kertészeti tanfolyamokat Erdélyben

KOLOZSVÁR, december 17. „Magyarország területén sehol sincs olyan nagy jelentősége a kertészképzésnek, mint éppen Erdélyben, azonban a mostani háborús viszonyok nem engedik meg, hogy a kormányzat állandó jellegű közép- és alsófokú kertészeti szakoktatási intézményeket állítson fel. Báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter az adott helyzetben más utat keresett a kertészeti szakismereteknek a széles néprétegekhez való eljuttatására. A földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltsége útján kertészeti tanfolyamok létesítését határozta el, amelyek keretében a kirendeltség szakemberei otthonukban keresik fel a gyümölcs- és zöldségtermelő gazdákat s őket elméleti és gyakorlati oktatásban részesítik.

A háromhetes kertészeti tanfolyamok keretében a földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltségének szakemberei a gyümölcsstermesztés köréből tartanak felvilágosító előadásokat. A legtöbb vidéken ezeket a rövid tanfolyamokat veszik a legszívesebben igénybe. Ennek az az oka, hogy a tanfolyamok hallgatói, ha nem is tudják hiányos tudásukat teljes mértékben pótolni, de a helyi adottságok keretében felmerülő leggyakoribb kérdések megoldására felvilágosításokat kapnak s a kertészet fejlesztése érdekében egységes irányítást nyernek.

A földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltsége most 6 helyen tart háromhetes kertészeti tanfolyamot, mégpedig Magyarócsa, Várkudu, Kide, Magyarfülpös, Zalán és Balánbánya községekben. Amennyiben ezek a tanfolyamok bevélnak, azokat rend-

szerezíti, de nem mond 'e a szakképesítést adó és sokkal nagyobb elfoglaltságot igénylő hat- vagy nyolchetes tanfolyamok megrendezéséről sem, amelyeket főleg a gyümölcs- és zöldségtermelő vidékek központjaiban hív életre.

A háromhetes kertészeti tanfolyamok tanrendjét a földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltsége úgy állította össze, hogy annak keretében a résztvevők elméleti és gyakorlati kiképzést nyerhessenek. A tanfolyamok hallgatói részére felszerelést és védekező szereket díjtalanul bocsát rendelkezésre, de ingyenes a tanfolyamokon való részvétel is.

A kertészeti tanfolyamokon a gyümölcsstermesztés kérdéseivel foglalkoznak a szakelőadók s az előadásokban a telepítés kérdéseit, a fiatal, még nem termő gyümölcsösök kezelése, a termő gyümölcsösök gondozása, különösen pedig a termés helyes kezelése éppúgy szóba kerül, mint az elhanyagolt gyümölcsösök kitakarítása, a kártevők megismertetése, az ellenük való védekezés s a táajművelés kérdése is. A tanfolyamok résztvevői ezenkívül a legfontosabb érdekképviseleti, közigazgatási és kereskedelmi ismeretekről is tájékoztatást kapnak s megismerik a gyümölcsstermesztésnek a népméltóság terén való fontos szerepét s annak nagy nemzetgazdasági jelentőségét.

A kertészeti tanfolyamok vezetői és előadói a földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltsége felügyelete alá tartozó kertészeti felügyelő és gyümölcsstermesztési intézők lesznek.

Karácsonyi szenzáció:

A budapesti rádió gyermekszínházának kétnapos vendégjátéka a Mátyás Király Diákházban Harsányi Gizi vezetésével 1943 december 25-én, karácsony első napján, szombaton délután 5 órakor és 26-án, vasárnap délután 4 órakor.

Közreműködnek:

Br. Gorup Adrienne, Rajcsányi Adrienne, Felkay Magdi, Némegy Ági, Halasy Marika, Ferrari Violetta, Jakab Laci, Koltay Sanyi, Seregi Laci, Gyuricza Ottó, Fehéregyházi Tibi, Serényi Józika.

Jegyek elővételben a Dávid-hangszerházban, Unió-u. 12. Telefon 20—69.

SPORT

Összeállították Békéscsabán a KAC ellen kiálló csapatot

KOLOZSVÁR. Békéscsabán a magyar válogatott legutóbbi emlékezetes szereplése óta nem játszott NB I. színvonalú csapat és ezért a csabaiak a legnagyobb érdeklődéssel várják a bajnoki rangsor harmadik helyén álló KAC együttesét.

A KAC elleni mérkőzésre a csabaiak komolyan készülnek és labdarugó együttesük a KAC-nak igen nehéz ellenfele lesz. Az együttes játékeréjére legjobban jellemző, hogy elmúlt vasárnap a Törekvést verték ki a Magyar Kupából, pedig az annakidején igen jóképesű csapatnak számított. Tokaji Gábor, a CSAK ügyvezetője a következőképpen állította össze a KAC ellen játszó csapatot:

Veres — Hartl, Uhrin I. — Kokavecz, Békési, Márki — Simon, Uhrin II., Bogdány, Vrányos és Salát.

Addig, amíg Csabán kész csapat várja az ellenfelet, Kolozsváron még nincsen összeállítva és a legnagyobb gondban van Opata edző, aki a CSAK elleni kupamérkőzésről a következőket mondotta:

— Magam sem tudom, milyen csapattal állunk ki, mert egyes játékosok szabadságotartásának kérdése csak pénteken oldódik meg. Eelőre a következő keretet jelöltem ki a CSAK ellen:

Márki, Szaniszló II., Farmati, Vass, Páll, Demeter, Csákány, Farkas, Kovács IV., Kerekes, Bokor, Beke, Váci és Tolnai.

A csapat ma délután utolsó erőnléti edzésen vesz részt, majd szombaton délelőtti indul Csabára.

A mérkőzésről kiküldött tudósítónk távbeszélő jelentést ad és azt hétfői számunkban közöljük.

Már csak korlátozott számban kaphatók jegyek a KAC szombati műsoros estjére

KOLOZSVÁR. Beszámoltunk arról, hogy a KAC nagyszabású évadzáró műsoros estét rendez szombaton fél 7 órai kezdettel a Mátyás Király Diákház dísztermében a Nemzeti Színház tagjainak közreműködésével.

Az est iránt nemcsak labdarugó, hanem széles társadalmi körökben is igen nagy érdeklődés nyilvánul meg. A rendezvény ugyanis legalkalmasabb mód arra, hogy jól befejezzett évad végén barátságos, családi hangulatú ünnepség keretében találkozzon a szurkolók társadalma a vezetőséggel és a játékosokkal, akiknek áldozata és nehéz munkája hozta azt, hogy a várost képviselő együttes ma harmadik helyen áll a bajnokságban.

Az este jegyek elővételben már csak korlátozott számban kaphatók.

Mi történt Kispesztén?

KOLOZSVÁR. A fővárosi lapok igen sokat foglalkoznak a vasárnap lejátszott Kispeszt—KAC mérkőzéssel és annak közönségével. Ugyanis az NB I. csapatok értekezletén az a panasza hangzott el a kispesti közönség ellen, hogy a KAC játékosait, valamint a mérkőzés játékvezetőit követ megdobálták. Ezen az értekezleten a következő párbeszéd történt: Soponyai János (Kolozsvár): Most, amikor a kolozsvári közönség már „kenyérre kenhető”, akkor kell a játékosainkat Kispeszt köveivel dobálni? Papp János, a Kispeszt főtitkára erre így válaszolt: Ha jobban megnézte volna Soponyai ur azokat a kispesti „köveket”, rájött volna, hogy azok puhább anyagból vannak, mint a kolozsvári kenyér. — Ezzel szemben Barcsay János, az MLSZ elnöke a következőket mondotta: Kolozsvár közönsége megzsidult, most Kispeszt ellen érkezik sorozatos panasz. A Nemzeti Bajnokság tisztaságát nem engedjük a közönség egy részének terrorjával és egyes játékosok

szabálytalanságával tönkretenni. Ezért tavasszal igen szigorú rendszabályokat fogunk életbeleptetni.

Hatalmas ünnepségek között nyitják meg a Szent László-sportévet

KOLOZSVÁR. December 18. és 19-én, szombaton és vasárnap igen nagyszabású sportünnepség lesz Nagyváradon. A Mátyás király sport és kiképzési év befejeztével megkezdődik a Szent László sport és kiképzési év. Ezen az ünnepségen hatalmas tömegek vonulnak fel és azon résztvesz vitéz Bély Alajos altábornagy, az Ifjúság Honvédelmi Nevelésének és a testnevelésnek Országos Vezetője is. A gyorsleventék esti fáklyásmenete után a székesegyház előtt vitéz Bély Alajos altábornagy megkoszorúzza Szent László király szobrát. A megnyitó ünnepségen a kolozsvári leventék is teljes számban megjelennek.

A VASAS VEZETŐSÉGE úgy döntött, hogy a SalBTC elleni vasárnapi Magyar Kupa mérkőzését délelőtti háromnegyed 11 órakor játssza le az Elektromos Latorca-utcai pályáján.

Kassán rendezik a jégkorongbajnokságot

A Magyar Jégkorong Szövetség legutóbbi ülésén úgy döntött, hogy az országos jégkorongbajnokságok döntő mérkőzéseit Kassa rendezi meg. Kassa mellett Marosvásárhely is esélyes volt, de mivel a vidéki városok közül a kassaiaknak van a legközszerűbb pályáik és a legnagyobb közönségük, így azért rendezik meg a fenti városban a jégkorongbajnokságokat.

Egyetem Mozgóban

ma utoljára:

Az 50 éves férfi

Holnap premier:

Az anyyalvár börtöne

Hallatlanul izgalmas és szépségekben gazdag filmtörténet!

Két főszereplője:

Alida Valli

és

Amadeo Nazzari

Előadások kezdete: 3, 5, 7 órakor.

A miniszterelnök beszéde

(Harmadik oldali cikkünk folytatása.)

— Tisztelt Képviselőház!

— En a magam részéről — bár elismerem ennek látszatát — nem tartom a politikai bizalom, vagy bizalmatlanság kérdésének e javaslat megszavazását — mondotta a miniszterelnök —, mert hiszen ha paradoxont akarnánk felállítani, inkább azt lehetne mondani, hogy ilyen bizottság létrejötte bizonyos bizalmatlanságot rejt magában a kormánnyal szemben abban a tekintetben, hogy a parlament kiküldöttjeivel munkáját ellenőriztetni, irányítani, befolyásolni, a felelősségrevonás lehetőségét megállapítani akarja. (Ugy van! Ugy van! Balfelől.) A világ összes törvényhozáiban a mai háborus időkben felhatalmazásokkal dolgoznak a kormányok és ezek tudomásom szerint nem állítottak kormányaik mellé olyan szervet, mint amilyen a 42-es bizottság. Ez tehát inkább azt jelenti, hogy a parlament ellenőrizni és bizonyos tekintetben, sőt nagyon széles körben fenntartani akarja vele szemben a maga szuverén befolyását. (Ugy van! Ugy van! A jobb oldalon.)

— En a magam részéről szerencsés alkotásnak tartom a 42-es bizottságot. Ez a bizottság annak jele, hogy mennyire alkotmányosan, vagy mennyire feltékenyen örködik ennek az országnak a törvényhozása még rendkívüli időkben is, hogy megtalálja a módját annak, hogy a törvényhozói szuverenitás ebben az átruházott formában is vele gyakorolja és a magyar törvényhozó ellenőrzési jogát minden gesztio tekintetében fenntartsa.

A hadbavonultak karácsonyi segélye

— A vita során —, amelyben sajnos nem volt módomban személyesen résztvenni — több igen jeles felszólalás hangzott el. Közülük csak néhányra akárok pár reflexiót tenni. Németh Andor képviselő ur kifogásolta, hogy a hadbavonultak karácsonyi segélyt nem kaptak. A hadbavonultak, a hadiözvegyek és a hadiárva egyházi illetményüket kapták meg karácsonyi segélyként.

Válasz a nyilasoknak

— Reflektálni óhajtok Szöllösi Jenő képviselő urnak az általam használt és megmagyarázott Coriolan-kifejezéshez fűzött reflexióra. Nagyon sajnálom, hogy a képviselő ur védelmébe vette azt a két volt képviselőt (Ugy van! Ugy van! Jobb felől.) és őket a 48-as emigránsokkal állította egyvonalba. Engedje meg, hogy ez ellen tiltakozzam! (Helyeslés jobb felől.) Nem a magyar bíróság ítélte el őket, de a magyar nép lelkében, szeretetében és pantheonjában állnak azok a 48-as magyarok. (Ugy van! Ugy van! Taps a jobb oldalon és a középben.) és a mi hitünk és az iskolából és a szülői házból magunkkal hozott idealizmus nevében tiltakozom ezen összehasonlítás ellen. (Ugy van! Ugy van! Taps a jobb oldalon és a középben.)

— Különben is méltóztatnék tudomásulvenni, hogy Sütő ur fezzveresen szervezkedik a Szerémségben (Felkiáltások jobb felől: Hallatlan!) Kovács ur pedig Bécsben állandóan meggyarellenes gyűléseket tart. (Élénk felkiáltások jobb felől: Hallatlan!)

Imrédy Béla kvalitásait és magyarságát méltatta a miniszterelnök

— Tisztelt Képviselőház!

— Megragadom az alkalmat, hogy Imrédy Béla igen tisztelt képviselő társunk felszólalására reflektáljak. En beszédemben tényleg azt mondtam, hogy szakadékok állt be közöttünk és ezt nem szavakra és kijelentésekre vonatkoztattam, hanem egy tüntető magatartásra, amelyet nézetem szerint a vezérszónok ur pártja egy beszéd elhangzása kapcsán mutatott. Beszédem későbbi folyamán ugyhiszem, a tiszteltadás hangján emlékeztem meg képviselő társunkról. (Ugy van! Ugy van!) és ez talán már akkor kimagyarázta az erős megjegyzéseket, amennyiben nem emlékezhettem volna meg Imrédy Béla-ról azon a hangon és azokkal a gondolatokkal, ahogyan megemlékeztem, ha nem ismertem volna el az ő kvalitásait, magyarságát és nem lennék meggyőződve, hogy pártja ezen az úton őt követni akarja. Ezeket akartam ebben a vonatkozásban elmondani. (Helyeslés.)

„Mi mindig a magyar királyság gondolatával néztük ennek a nemzetnek az útját!”

— Méltóztatott még a Nép Párt deklarációját szövegezni. Ebben a deklarációban — élesen figyeltem — sem restaurációról, sem szabad királyválasztásról

nem volt szó, csak a törvényes magyar királyság helyreállításáról. En a magam részéről sem a fennálló állapottal, sem a fennálló törvényeinkkel, sem pedig az a tényekkel szemben, hogy mi mindig a magyar királyság gondolatával néztük ennek a nemzetnek az útját és ha a jó Isten lehetővé teszi, látjuk a jövődőt is (Helyeslés.)

Nyílt kiállítás a bolsevizmussal szemben

— A bolsevizmusra vonatkozóan a következőket óhajtom elmondani: Nyílt kiállítás a bolsevizmussal szemben — ezt egy mondatban intézhetem el és ez az én legkomolyabb mondatom, amit kimondhatok. Egész kül- és belpolitikámat egészen az első perctől kezdve és most, hogy itt állok, a bolsevizmus elleni védekezés determinálja. A bolsevizmusnak minden hatalmi, minden penetrációs törekvéssel szemben egyaránt. Ezt óhajtottam ezzel kapcsolatban kijelenteni. (Helyeslés és taps.)

— Szavaim végeztével pedig talán be-

A miniszterelnök kézfogása Imrédy Bélával

A miniszterelnök beszédét igen sokszor szakította meg helyeslés és taps nemcsak a kormánypárti, hanem a szélsőbaloldali sorokban is. A taps elültével vitéz Törzs Tibor alelnök napirendi javaslatára a Ház úgy határozott, hogy pénteken délelőtti 10 órakor folytatja ülést a napirendre tűzött törvényjavaslat feletti határozathozatal, valamint a 42 tagú országos bizottság kétrendbeli jelentésének és a mentelmi bizottság több jelentésének tárgyában.

A felsőház ülése

BUDAPEST, december 17. A felsőház ülést röviddel 10 óra után báró Perényi Zsigmond nyitotta meg.

A napirenden szereplő 1944. évi állami költségvetés általános tárgyalásának csüörtökön az első hozzászólója Harsányi Pál református esperes volt. Teljes bizalommal van a kormány iránt, mert látja, rendkívül sokat tett az ország előbbreviteléért.

Kérte a kereskedelemügyi minisztert, hogy a lelkészek részére is adja meg a tanítószághoz hasonló kedvezményes elbárást az utazásokra, majd a kultuszminiszterhez fordult azzal a kéréssel, hogy az érdemessé vált tanítók, részére, tekintet nélkül arra, hogy felekezeti, vagy állami tanítókról van szó, tegye lehetővé a VII. fizetési osztályba való bejutását. A költségvetést elfogadta.

Kapcsolják ki a közvetítő kereskedelmet

A következő szónok Schandl Károly volt. Bevezetőben hangsúlyozta, a termelés attól függ, hogy a mezőgazdaság tudja-e teljesíteni a maga feladatait. A terméspolitikai szorosan összefügg az értékesítéssel. A pénzügyminiszter helyesen járt el, amikor nem akarta az árakat az egész vonalon lerögzíteni. A tisztviselők megsegítését pusztán anyagi eszközökkel nem tartja helyesnek. Inkább a közellátás terén elérhető könnyítéseket ajánlja részükre. A másik súlyosan sürgött réteg a gazdaközönség. Itt egyöntetűen azt a kívánságot tapasztalta a gazdák részéről, hogy ne emeljék fel az ipari árakat. A magyar mezőgazdaság nincs azon az állásponton, hogy a földművelés terén reformokkal dolgozzék.

„Fontos, hogy az ifjúságot vallásos nevelésben részesítsük”

Kapty Béla evangélikus püspök foglalkozott a keresztény egyházak helyzetével, egyes külföldi országokban az állam által irányított egyházpolitikával, a keresztény világnézettel, majd a hazai egyházpolitika problémáira tért ki. Szükségnek véli a kongrua-törvény revezió alá vételét, a tanárok és tanítók anyagi kérdéseinek rendezését, valamint a lelkészek jövedelmének felemelését.

Fontos, hogy az ifjúságot vallásos nevelésben részesítsék. Ezzel összefüggésben az önálló hitoktatók dotálásával foglalkozott. Megállapította, hogy a munkaerő értékelésében nagy eltolódás következett be.

A fizikai munkaerők értéke felugrott, a szellemi munkaerők értéke pedig mélyen alászállott. A szellemi munkások javadalmazását kellene valamilyen módon emelni. Nemzetvédelmi szempontból rendkívül fontosnak tartja a honvédség fejlesztését, amely a kereszténységért

lyeslés) mondom én, mint ebben az országban talán az államfőnek a leghűbb embere, ebből nem olvastam ki olyasmit, amit kifogásolhattam volna. (Taps.)

— Hogy bizonyos munka folyik ezen a téren, ma tisztelettel vagyok bátor említeni, hogy ennek a megindult kis aláírásgyűjtésnek már végét is vetettem.

kapcsolódom igen tisztelt képviselő társamnak a távcsőről mondott hasonlatába. Azt méltóztatott mondani, hogy ha a távcső egyik végén nézünk bele, az nagyít, ha a másik végén, az kicsinyít. Megjegyezhetném azt is, hogy mi a kicsinyítő végébe csak játékos fiatalokunkban nézünk bele (Élénk derűség. Taps), ma azonban mindig a másik oldalon nézünk bele, mégpedig nem azért, hogy nagyítsunk, hanem azért, hogy közelebb hozzunk — és ezzel zárom felszólalásomat. (Viharos éljenzés. Élénk helyeslés. Taps.)

A kormánypárt tagjai az elnöki enun-ciációk után igen meleg ünneplésben részesítették Kállay Miklós miniszterelnököt.

A miniszterelnök és vitéz Imrédy Béla a kormánypárt és a szélsőjobb oldali ellenzék éljenzése és tapsvihara közben a Ház asztalánál rendkívül szívélyesen és hosszasan kezelték.

A Ház ülése rendkívül lelkes hangulatban ért véget.

A mai idők nem alkalmasak a reformokra és a mezőgazdaság fejlesztésére. Itt inkább a termelés folytonosságára és az utánpótlásra kell törekedni.

Szomorúan tapasztalja a kisbirtokok és a középbirtokok számának összességű csökkenését és ezért kérte a kisgazdák megsegítésének előmozdítását. A háború után bizonyára agrárválság jön, s ami bennünket megmenekít, az csak az állatállomány lehet. Elismeréssel nyilatkozott a földművelésügyi kormányzat állatállomány-fejlesztéséről. A közellátási politikai sikereket méltatva, utalt a jó termésre. A pontrendszer beválása szerinte csak júliusban dőlhet el. Beszédének ebben a részében az ellátatlanok számának csökkentésére ajánlotta, hogy

könnyítsék meg a bőséggel rendelkező önellátók feleslegeinek a városbajuttatását. A közvetítő kereskedelem likapcsolását kérte a termelő és a fogyasztó egymáshoz közelebbhozával. Beszéde végén a lelki egységről beszélt és Kállay Miklós miniszterelnök érdemének tudja be, hogy sikerült a nemzetet visszatéríteni a keresztény és magyar nemzeti eméség útjára.

A felsőház minden oldaláról nagy lelkesedéssel fogadott beszéd után Krámer Gyula emelkedett szólásra.

Az átmeneti gazdálkodásról beszélt, amely a háború végéig fog tartani. Ennek egyik legfontosabb eleme a racionalizálás. A háború után az orsmág aszárripari jellege még inkább kidomborodik és a mezőgazdasági lakosság bekapcsolása az iparban csak az ipari decentralizáció útján lehetséges. Elismeréssel szölet a Baross Szövetség munkájáról. Ezután délvideki problémákat tett szóvá. A költségvetést elfogadja.

küzd, oltárainkat védelmezi és a honvédségtől semmi áldozatot sem szabad sajnálni. A kormány szakadatlanul végzi az országban a lélekézbresztés munkáját. Szükséges, hogy az ország, mint egy ember álljon a mai megpróbáltatások idejében és érezze azt, hogy történelmi jövőjéről van szó. Erezni kell, hogy a nemzetnek Istentől megszabott küldetése van, amelyet teljesíteni kell. A költségvetést elfogadja.

Ezután Purgly Emil emelkedett szólásra. Elismeréssel szölet a belügyminiszternek a nyugalom fenntartására tett kísérleteiről és intézkedéseiről. A belügyi tárcával kapcsolatban szöletette a kormány szociális intézkedéseit és helyeselte az ONCsA házépítési akciót, azonban hangsúlyozta, hogy egyidejűleg nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy más szorgos és dolgozó emberek omlásnak indult házaik és épületeik is kiavítsák. Beszéde további részében főként mezőgazdasági kérdésekkel foglalkozott és

hangoztatta, hogy a problémák két körülmény útközpontjába kerültek. Egyik tény a háború, a másik az elengedhetetlen anyagi szükségletek kielégítése. A munkamórl süllyedését az ipari és a mezőgazdasági árak közötti különbségre vezeti vissza. A továbbiakban szöletette a földbirtokpolitikát, az erdőgazdálkodás kérdéseit, majd végül hangoztatta, hogy becsületes magyar szándékkal akar segíteni azokon a hibákon, amelyeknek kiküszöbölése az ország fennmaradásának elengedhetetlen érdeke.

Báró Radnászy Antal alelnök röviddel 2 óra után a vitát félbeszakította és bejelentette, hogy a felsőház délután 4 órakor folytatja a költségvetés tárgyalását.

A felsőház folytatólagos ülést délután 4 órakor nyitotta meg újból Perényi Zsigmond báró elnök.

Kaas Albert báró volt a következő szónok. Hangoztatta, hogy férfias bátorsággal és nyíltsággal kell a kormány elé tárni a tapasztalt vizsázásokat, mert csak így lehet a belső egyensúlyt biztosítani. Behatóan foglalkozott a nemzetiségi kérdéssel. A költségvetést elfogadta.

Kállay Tamás részletesen foglalkozott a mezőgazdasági kérdésekkel. Ezután a magyar vadászati és halászati kérdésre tért át, sájnálattal állapította meg, hogy még mindig az 1883-as törvények vannak érvényben. A költségvetést a kormány iránti bizalommal elfogadta.

Vékás József: „Örizzük meg a felekezeti közti békét!”

Vékás József a mezőgazdasággal és a falusi lakosságnak a helyzetével foglalkozott. A mezőgazdasági gépezet falusi vezetője, a jegyző sokszor megoldhatatlan feladat elé kerül a rendeletek halmazza és azok különleges nyelvezte következtében.

Nagy súlyt kell helyezni a falu kulturális felemelésére, aminek a magyar nemzeti eszme jegyében kell történnie. Meg kell óvni a falut az alkultúrától. Ennek szomorú hatása mutatkozott az egyik csikmegyei községben, ahol nyolc házasság bomlott fel az államgyar kulturát terjesztő filmek hatása alatt. Szükségemnek tartja a népművelési sziszteit és terjesztést.

A falusi papokról és tanítókról jobban kell gondoskodni. Rendkívül fontos és elengedhetetlen, hogy a történelmi magyar egyházak között jó legyen a viszony. A továbbiakban az erdélyi közlegelők kérdésével foglalkozott és részletesen taglalta ezt a problémát, amely Erdélyben igen fontos, mert a lakosság megélhetésének a legfőbb forrása.

Vitéz Boga Alajos: „Az egyházi iskolák kitűnően működnek!”

Vitéz Boga Alajos felszólalása elején a kelti veszedelmre tért ki, amely súlyos veszélyt jelent a magyar keresztény gondolatra és mindenre, ami kedves számunkra.

A vallásos hit és az ebből kisugárzott kultúra tartotta meg a hazát egy évezreden keresztül. Az egyházi iskolák kitűnően működnek és a román megszállás alatt a magyar ifjúság nemzeti szellemű nevelését csak így lehetett biztosítani.

A román agrárreform során az erdélyi magyar hitvallások elvesztették földjük jelentős részét. Kéri ennek kárpótlását, hogy az egyház nemzetnevelő feladatát továbbra is teljesíthesse.

A kormány egy év alatt 170 millió pengőt költött az Erdélyben lévő 1300 román tanítási nyelvű iskolák fenntartására. Az elmúlt 22 esztendő alatt viszont a magyar gazdasági iskolák összesen 300.000 pengőnek megfelelő állami segélyt kaptak. Felszólalása végén

hangoztatta, hogy Erdély a történelmi és természeti jogok alapján mindig magyar marad. A költségvetést elfogadja.

A Székelyföld problémái

Csik Albert a székely kisiparosság nevében szölet fel és a kisiparossággal kapcsolatos problémákat tette szóvá. Hangoztatta az iparosutánpótlás, a továbbképzés és az öregségi biztosítás fontosságát. A Székelyföldön szaporítani kell a faipari üzemeket, mert a csiki és az udvarhelyi székelység fő kereseti forrása ma is az erdő. Kérte a kereskedelemi és iparkamarák önkormányzatának visszaadását, a jelenlegi miniszteri biztos intézmény megszüntetésével. A költségvetést elfogadta.

A csütörtöki vita utolsó szónoka Medvigy Ferenc volt, aki a magyar görögkatolikusok helyzetét tárta fel.

Medvigy Ferenc beszéde után az elnök a vitát lezárta. A felsőház pénteken délelőtti 10 órakor folytatja a költségvetés általános tárgyalását. Az ülést fél 8 órakor ért véget.

ELLENZÉK politikai napilap.

Felolós szerkesztő:

ZATHURECZKY GYULA

Felolós kiadó:

VITA SÁNDOR